

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

ERASMUS: European Region Action Scheme for the Mobility of University

Students/Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Programı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Avrupa Birliği Projeleri Kapsamında Proje Yönetim ve Uygulama Kaleminden Yapılan Harcamalar İçin Fatura veya Fatura Yerine Geçen Belgeleri Eklemeden Ödeme Yapılması
2. Bilimsel Araştırma Projelerinin Öngörülen Sürede Tamamlanmaması
3. Aynı Özel Kişinin Münferiden Temsile Yetkili Olduğu Üç Şirketten Aynı İş İçin Teklif Alınması
4. Hizmet Alımı İşinde Hatalı Uygulamalar Bulunması
5. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi
6. Avrupa Birliği Projeleri Kapsamında Açılan Banka Hesaplarının Zamanında Kapatılmaması ve Projeden Kalan Bakiyelerin İlgili Kurum Hesabına Devredilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

İstanbul Üniversitesi 31.07.1933 tarih ve 2552 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Kamu İdaresinin bugünkü teşkilat yapısı 18.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na göre oluşturulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Üniversitede yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 17 fakülte, 2 yüksekokul, 14 enstitü, 2 meslek yüksekokulu, 2 bölüm ve 74 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	1003	86	1089
Doçent	443	162	605
Doktor öğretim üyesi	664	130	794
Öğretim görevlisi	284	169	453
Araştırma görevlisi	863	538	1401
Toplam	3257	1085	4342

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	902	1567	2469
Sağlık	1652	1846	3498
Avukatlık	16	1	17
Eğitim-öğretim	2	3	5
Teknik	324	254	578
Yardımcı	328	942	1270
Sözleşmeli	381	526	907
İşçi	9	15	24
Toplam	3614	5154	8768

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 6.871’dir. Ayrıca Üniversitede 346 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan İstanbul Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (KBÖ) (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı(%)
01 Personel Giderleri	5.775.926.000,00	5.807.503.776,02	101
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	712.128.000,00	721.004.316,78	101
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	715.113.000,00	695.685.640,48	97
05 Cari Transferler	1.183.575.000,00	1.422.573.672,60	120
06 Sermaye Giderleri	2.250.637.000,00	2.094.364.178,53	93
07 Sermaye Transferleri	0	0	0
Toplam	10.637.379.000,00	10.741.131.584,41	101

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10.637.379.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 3.489.732.878,00 TL ödenek eklenmiş ve 1.855.404.610,00 TL düşülmüştür. Bu sebeple toplam ödenek 12.271.707.268,00 TL'ye ulaşmış olup toplam gerçekleşen ödeneğin % 88'ı olan 10.741.131.584,41 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 5.775.926.000,00 TL ödeneğin 5.807.503.776,02 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 712.128.000,00 TL ödeneğin 721.004.316,78 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 715.113.000,00 TL ödeneğin 695.685.640,48 TL'si, cari transferlerde 1.183.575.000,00 TL ödeneğin 1.422.573.672,60 TL'si, sermaye giderlerinde 2.250.637.000,00 TL ödeneğin 2.094.364.178,53 TL'si, sermaye transferlerinde 0,00 TL ödeneğin 0,00 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 1.050.485.932,52 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	205.895.000,00	365.359.585,78	177
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	10.215.417.000,00	10.419.018.101,04	102
Diğer Gelirler	216.067.000,00	355.792.713,71	165
Sermaye Gelirleri	0,00	452.070,47	0
Toplam	10.637.379.000,00	11.140.922.471	105
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	57.640.402,30	0
Net Toplam	10.637.379.000,00	11.083.282.068,70	104

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 10.637.379.000,00 TL olan Üniversitenin, yılsonunda gerçekleşen net bütçe geliri 11.083.282.068,70 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 11.140.922.471,00 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 57.640.402,30 TL ve faaliyet gideri 10.741.131.587,41 TL olan Üniversite, 2024 yılını 342.150.481,70 TL olumlu/olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır. Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 6.802.076.804,53 TL, gider toplamı 7.113.517.748,54 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 311.440.944,01 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin 2024 yılı gelir toplamı 197.510.086,25 TL, gider toplamı 220.792.982,19 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 23.282.895,94 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 20.03.2008 tarih ve 26822 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 144 sayılı üniversitemizin üst yönetim kurul kararı ile kurulan İstanbul Teknokent AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 470.000,00 TL olup Üniversitenin % 47 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğı geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğı muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ve risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi (Hastane) işleyişine ilişkin görev, yetki ve sorumlulukların belirlendiği hukuki bir düzenlemenin bulunmaması dışında kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (*risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme*) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla bulgu konusu edilen (Tıp Fakültesi Dekanlığının, Hastanenin idari ve mali işleyişi içerisinde bazı durumlarda onay makamı olarak işlem tesis etmesi, Hastane organizasyon şemasının oluşturulmaması buna bağlı olarak iş tanımları ve iş akışlarının belirlenmemesi şeklindeki) hususlar harici iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu

İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olmakla birlikte bilgi işlemin kullanılmadığı durumlarda iç kontrole ilişkin yazılan bulguda da belirtildiği gibi sistemsel kontrolün sağlanmaması nedeniyle hata yapılma riski bulunmaktadır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 10 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 6'sı doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Avrupa Birliği Projeleri Kapsamında Proje Yönetim ve Uygulama Kaleminden Yapılan Harcamalar İçin Fatura veya Fatura Yerine Geçen Belgeleri Eklemeden Ödeme Yapılması

İstanbul Üniversitesi tarafından Avrupa Birliği Projeleri Kapsamında Proje Yönetim ve Uygulama Kaleminden yapılan harcamalar için fatura veya fatura yerine geçen belgeleri eklemeden ödemenin yapıldığı görülmüştür.

Stratejik Ortaklıklar Uygulama Rehberi'nin "Finansal Yönetim" başlıklı 7'nci Bölümünde,

Erasmus+ hibesinin projenin toplam maliyetini karşılamaktan ziyade proje maliyetlerine bir katkı olarak tasarlandığı ve Hibelerin bütçe başlıklarından bir tanesinin de Proje Yönetimi ve Uygulama kalemi olduğu,

Proje genel yönetimine yönelik personel giderleri (örn. planlama, koordinasyon, finans ve iletişim), küçük ölçekli öğrenme/öğretme/öğretim materyal ve yaklaşımları, sanal işbirliği ve yerel proje faaliyetleri, ve bilgilendirme, promosyon ve yaygınlaştırmayı (örn. broşür, kitapçık ve web siteleri) bu bütçe kategorisine uygun bulunan maliyetler olduğu,

belirtilmiştir.

21.09.2004 tarih ve 25590 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5234 sayılı Kanunun ek 32'nci maddesine dayanılarak hazırlanan 27.11.2007 tarih ve 26713 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik'in;

"Harcamalara ilişkin gerçekleştirme belgelerinin muhafazası" başlıklı 14'üncü maddesinde; temin edilen hibeler ve bu hibelerden yapılacak ödemelere ilişkin belgelerin asıllarının, gerektiğinde projenin denetimi ile görevli denetçiye verilmek üzere harcama birimi tarafından, onaylı suretleri ise projenin ödemelerini gerçekleştiren muhasebe birimi tarafından, muhasebeleştirme belgesine ekli olarak düzenli bir şekilde muhafaza edileceği,

"Yapılacak harcamalara ilişkin kanıtlayıcı belgeler" başlıklı 15'inci maddesinde; yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin ödemelerde, ödeme karşılığında alınan fatura veya fatura yerine geçen belge, ücret bordrosu gibi belgelerin bağlanması esas olup, bunun dışında 31/12/2005 tarih ve 26040 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim

Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümlerinin kıyasen uygulanacağı, yapılan harcamalarda kullanılan kanıtlayıcı belgelerin, harcamalara esas teşkil ettiği, bu belgelerin içeriğinden ve doğruluğundan harcamayı gerçekleştirenlerin sorumlu olduğu,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen Yönetmelik'in 14 ve 15'inci hükümleri gereği, ERASMUS+ programı kapsamında yer alan projelerin bütçe başlıklarından bir tanesi olan Proje Yönetimi ve Uygulama kaleminden yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin ödemelerde, ödeme karşılığında alınan fatura veya fatura yerine geçen belgelerin kanıtlayıcı belge olarak eklenmesi ve yapılan harcamalarda kullanılan kanıtlayıcı belgelerin de, harcamalara esas teşkil etmesi gerekmektedir.

Üniversite tarafından ERASMUS+ programı kapsamında yer alan projelerin bütçe başlıklarından bir tanesi olan Proje Yönetimi ve Uygulama kaleminden yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin ödemelerde, ödeme karşılığında alınan fatura veya fatura yerine geçen belgelerin kanıtlayıcı belge olarak eklenmeden, proje yürütücüsünün bu kalemden neler harcandığına ilişkin beyanı esas alınarak bu kalemden ödeme yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresince, Avrupa Birliği Erasmus+ projelerinde Proje Yönetimi ve Uygulaması kaleminden yapılacak tüm harcamalarda, fatura veya fatura yerine geçebilecek belgelerin ibraz edilmesi zorunlu hale getirildiği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerine uygun olarak Proje Yönetimi ve Uygulama kaleminden yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin ödemelerde fatura veya fatura yerine geçen belgelerin eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bilimsel Araştırma Projelerinin Öngörülen Sürede Tamamlanmaması

Üniversite tarafından desteklenen 109 bilimsel araştırma projesinin mevzuatta belirtilen süre içerisinde sonuçlandırılmadığı tespit edilmiştir.

26.11.2016 tarih ve 29900 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik" in "Proje süresi ve bütçesi" başlıklı 9'uncu maddesinde; projelerin komisyon tarafından onaylanan çalışma takvimine ve bütçe planına uygun olarak yürütülmesinin esas olduğu, ancak, gerekli hallerde proje

yürütücüsünün talebi, komisyonun kararı ile projeler için ek süre ve ilave bütçe verilebileceği, tez projeleri hariç, bilimsel araştırma projelerinin ek süreler dâhil en çok otuz altı ay içerisinde tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır.

İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından yayımlanan 2024 yılı Proje Uygulama Esasları ve Araştırmacı Bilgilendirme Kılavuzu'nun "Projelerin iptal edilmesi" başlıklı 54'üncü maddesinde ise; proje süreçlerinde yürütücünün rapor yükümlülüklerini yerine getirmemesi, yasal süreler içinde projeyi bitirememesi durumunda proje komisyon kararı ile kapatılacağı ve yürütücünün iki yıl süre ile Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) desteklerinden yararlanmasının engelleneceği düzenlenmiştir. Ancak, üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri Biriminin verileri incelendiğinde; 109 projenin süresi sona ermesine rağmen sonuçlandırılmadığı ve bu projelerin bazılarının süresinin 2016, 2017 ve 2018 yıllarında sona erdiği anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitler doğrultusunda projelerini belirlenen süre içerisinde sonuçlandırmayan proje yürütücüleri ile iletişime geçilerek sonuç raporlarını sisteme yüklenmesi gerektiği hususunda bilgilendirme yapıldığını ve bu doğrultuda sisteme sonuç raporlarının yüklenmesinin sağlandığı belirtmiştir. Ancak, bu çerçevede yapılan nihai değerlendirme sonucunda, halen sonuçlandırılmamış 65 adet projenin bulunduğu, ilgili proje yürütücülerine 21.05.2025 tarihinde kadar sonuç raporlarını sisteme yüklemeleri gerektiği aksi takdirde projelerin komisyon kararı ile kapatılacağı ve proje yürütücülerinin 2 yıl süreyle Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi desteklerinden yararlanamayacakları hususunda yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla; proje süreçlerinde yürütücünün rapor yükümlülüklerini yerine getirmemesi ve yasal süreler içinde projeyi bitirememesi durumunda ilgili yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

BULGU 3: Aynı Özel Kişinin Münferiden Temsile Yetkili Olduğu Üç Şirketten Aynı İş İçin Teklif Alınması

2024 Yılı Medya Takip Hizmeti Alım İş'i'nde teklif veren üç ayrı isteklinin münferiden temsil yetkilisinin aynı gerçek kişi olduğu görülmüştür.

Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü tarafından yürütülmekte olan yazılı ve görsel basında yer alan haberlerin takibinin yapılması amacıyla doğrudan temin yöntemiyle hizmet alımı yapılması öngörülmüş ve bu kapsamda birisi anonim şirket diğer ikisi ise limited şirket

statüsünde olan üç şirkete Teklif İsteme Formu gönderilmiştir. Söz konusu üç şirketin Ticaret Sicil Gazetesi'nde yer alan kayıtlarının incelenmesi neticesinde; tekliflerin gönderildiği dönemde, aynı gerçek kişinin anonim şirket statüsündeki işletmede Yönetim Kurulu Başkanı ve münferiden temsil yetkilisi olduğu; limited şirket statüsündeki şirketlerde ise aynı gerçek kişinin münferiden temsile yetkili olduğu anlaşılmıştır. Diğer taraftan söz konusu şirket adreslerinin de aynı olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve bundan sonraki mal ve hizmet alımlarında piyasa fiyat araştırması yapılırken teklif alınan firmaların Ticaret Sicil Gazetelerinde gerekli incelemelerin yapılması hususlarına titizlikle dikkat edileceğini ifade etmiştir.

Bu itibarla; piyasa fiyat araştırması yapılırken Ticaret Sicil Gazetesi'nde gerekli incelemeler gerçekleştirmek suretiyle aynı kişinin temsile yetkili olduğu farklı şirketlerin tekliflerinin kabul edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 4: Hizmet Alımı İşinde Hatalı Uygulamalar Bulunması

İstanbul Üniversitesi Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü tarafından Üniversite'nin kurumsal kimliği ile ilgili dijital alt yapısının yeniden ele alınarak; web sitesi ve sosyal medya gibi mecraların marka imajını güçlendirici ve yeni iletişim teknolojilerine uygun bir hale getirilmesine yönelik talep edilen hizmet alımı işi kapsamında yalnızca Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı web sitesi ile kurumsal kimliğinin geliştirilmesine yönelik işlerin yapıldığı, bu işler tamamlanmadan hizmet bedelinin tamamının yükleniciye ödendiği ve teknik şartnameye göre yapılması gereken işlerin bazılarının tamamlanmadığı görülmüştür.

a. Üniversitenin Tüm Birimleri İçin Alımı Yapılması Öngörülen Hizmet Kapsamında Yalnızca Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına Yönelik İşlerin Gerçekleştirilmesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi kapsamında gerçekleştirilen "Tasarım ve İçerik Yönetim Sistemi ile Sosyal Medya İçerik Üretimi ve Yönetim Sistemi İş'i"ne ait Teknik Şartname'de işin konusunun; İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ve tüm birimlerin web sitesi ve alt sayfa tasarımlarının yenilenmesi ve buna bağlı olarak içerik yönetim sisteminin yenilenmesi amacıyla "Tasarım ve İçerik Yönetim Sistemi, Kurumsal Kimlik Tasarımı ve Sosyal Medya İçerik Üretimi ve Yönetimi" hizmeti satın alma işi olduğu düzenlenmiştir. İş'e ait sözleşmenin "İşin

yapılma yeri, işyeri teslim ve işe başlama tarihi” başlıklı 10’uncu maddesinde ise sözleşme konusu işin Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ve üniversitenin tüm birimlerinde yapılacağı belirtilmiştir.

Bu çerçevede; piyasa fiyat araştırması yapılarak üç farklı istekliden teklif alınmış ve yaklaşık maliyet tespit edilmiştir. Yaklaşık Maliyet Hesap Tablosunda söz konusu işin tüm üniversite birimlerini kapsadığı belirtilmiştir.

Sözleşme sürecinde ise yüklenicinin yalnızca Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığının web sitesi ile kurumsal kimlik tasarımını gerçekleştirdiği anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında yüklenici tarafından sözleşme kapsamında Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığının web sitesinin tasarımı, kurumsal kimlik çalışmaları ve sosyal medya yönetiminin yanı sıra, İstanbul Üniversitesinin tüm sosyal medya hesapları için içerik üretimi ve yönetimi hizmetlerinin yürütüldüğü, üniversite genelinde ihtiyaç duyulan bazı etkinliklere yönelik kurumsal kimlik tasarımlarının gerçekleştirildiği ve bu hizmetlerde önceliğin Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ve bağlı birimlerine verildiği daha sonra diğer birimlere hizmet verildiği ifade edilmiştir.

Söz konusu işe ait Sözleşme ve Teknik Şartname’nin incelenmesi neticesinde Kamu İdaresi cevabında belirtildiği şekliyle Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ile Üniversite’nin diğer birimlerinde yapılacak hizmetlerle ilgili bir ayırım veya öncelik-sonralık ilişkisi bulunmamaktadır. Ayrıca; Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’nın 07.03.2025 tarihli raporunda sosyal medya içerik üretimi ve yönetiminin haftalık belirlenen içerik sayısına uygun şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; alım dokümanlarının ilgili birim tarafından oluşturulan talep doğrultusunda hazırlanması ve alım ile sözleşme sürecinin bu çerçevede gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

b. Hizmet Alımı Yapılan İş Tamamlanmadan Tüm Ödemenin Yapılması

Tasarım ve İçerik Yönetim Sistemi, Kurumsal Kimlik Tasarımı ve Sosyal Medya İçerik Üretimi ve Yönetimi Hizmet Alımı İş’ine ait sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 12’nci maddesinde hakkeşlerin aylık olarak düzenleneceği ve tahakkuk evrakına bağlanarak yüklenici hesabına havale edileceği düzenlenmiştir. Avans verilmesi şartları ve miktarı başlıklı 13’üncü maddesinde ise sözleşme kapsamındaki iş için avans verilmeyeceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; 30.05.2024 tarihinde sözleşmesi imzalanan, 226 gün içerisinde tamamlanması gereken ve herhangi bir iş programı bulunmayan söz konusu iş kapsamında 01.07.2024, 01.08.2024 ve 06.09.2024 tarihlerinde Hizmet İşleri Kabul Tutanağı düzenlenerek ödemelerin tamamının yapıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu tutanaklarda hangi işlerin tamamlandığına ilişkin bir bilgi bulunmamaktadır.

Web sitesinin yayına alındığı tarihin 31.12.2024 olduğu dikkate alındığında yukarıda belirtilen ödemelerin avans niteliğinde olduğu açıktır. Sözleşmede açıkça avans verilmesini yasaklayan düzenleme bulunmasına rağmen yükleniciye avans verilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında düzenlenen aylık hakediş raporları ve muayene-kabul belgelerine dayanılarak ödemelerin gerçekleştirildiği, yapılan muayene ve kontrollerde, yüklenicinin hizmet sunduğu işler, Kontrol Teşkilatı ve Muayene Kabul Komisyonu tarafından onaylandığı, Sözleşme'nin 23.1.a no.lu maddesinde "İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartlarına ait hususlarda sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir." hükmü doğrultusunda kabul edilen hizmetler için ödemelerin yapıldığı, yapılan ödemelerin avans olarak değerlendirilmediği, Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü tarafından istenen iş kalemlerinin yüklenici tarafından aylık raporlarla belgelenmesi ve ödemelerin tamamlanan işlere karşılık yapıldığı ifade edilmiştir.

İşe ait Sözleşmenin 23.1.a no.lu maddesinde ödeme şartlarına ilişkin değişikliklerin ancak işin süresinden önce yapılması durumunda yapılabileceği düzenlenmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere web sitesi yayına sözleşme süresi içerisinde ancak 31.12.2024 tarihinde alınmıştır. Başka bir ifadeyle iş tamamlanmadan ödemelerin tamamı yapılmıştır. Bu nedenle Sözleşme'nin ilgili hükmünün uygulanmasına imkân bulunmamaktadır. Diğer taraftan, gerçekleştirilen hizmet kalemlerine ilişkin yüklenici tarafından düzenlendiği ifade edilen aylık raporlar alıma ilişkin dosya muhteviyatında yer almamaktadır.

Bu itibarla; hizmet alım işlerinde belirli iş programının oluşturulması ve sözleşmede ödeme şartları ile avans verilmesine ilişkin düzenlemeler dikkate alınarak işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan kiraya verilenlerin ihalesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 44’üncü maddesine göre belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45’inci maddesi gereğince açık teklif usulüyle veya 52’nci maddesi gereğince yarışma usulüyle yapılması yerine 51’inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulüyle yapıldığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun’da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36’ncı maddesinde ise, bu Kanun’un 1’inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanun’un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51’inci maddesinin (g) bendinde hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği sayılmış olup buna göre kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisinin pazarlık usulüyle ihalesi mümkündür.

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1-Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2-İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olmasıdır.

Dolayısıyla 51’inci maddenin yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim bu durum çeşitli yargı kararlarında da hükme bağlanmıştır.

Yapılan denetimlerde Üniversite mülkiyetindeki taşınmazlara ilişkin gerçekleştirilen kiraya verme işlemlerinde kapalı veya açık teklif ihale yöntemi kullanılmadığı, pazarlık usulü ile tek istekliden teklif alınmak suretiyle ticari alanların kiralandığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, kiralama işlemine konu taşınmazlardan, ticari alanların (kantin, kafeterya vb.) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda Kapalı Teklif Usulü veya Açık Teklif Usulüne uygun olarak kiralama ihaleleri gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle; Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulü ile ihale edilmesi mümkün olmayıp kapalı veya açık teklif ihale yönteminin kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Avrupa Birliği Projeleri Kapsamında Açılan Banka Hesaplarının Zamanında Kapatılmaması ve Projeden Kalan Bakiyelerin İlgili Kurum Hesabına Devredilmemesi

İstanbul Üniversitesi tarafından uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kamu idareleri bünyesinde geliştirilen projeler için aktarılan hibe niteliğindeki tutarların izlenmesi için kullanılan özel banka hesaplarının zamanında kapatılmadığı ve projeden kalan bakiyelerin ilgili kurum hesabına devredilmediği görülmüştür.

21.09.2004 tarih ve 25590 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5234 sayılı Kanunun ek 32'nci maddesine dayanılarak hazırlan Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan 27.11.2007 tarih ve 26713 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmeliğin;

“Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde, Avrupa Birliği, uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kapsam dâhilindeki kamu idarelerine proje karşılığı aktarılan hibe niteliğindeki tutarların uluslararası anlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla izlenmesi, harcanması ve muhasebeleştirilmesinin belirlenmesinin bu yönetmeliğin amacı olduğu,

“Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde; Özel hesap, Avrupa Birliği, uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kamu idareleri bünyesinde geliştirilen projeler için aktarılan hibe niteliğindeki tutarların izlendiği hesaplar olduğu,

“Proje banka hesabı, ödemelerin gerçekleştirilmesi ve sorumluluk” başlıklı 5’inci maddesinde proje hesabını tutan muhasebe birimi tarafından her proje için banka nezdinde özel hesap açtırılacağı, projeye yönelik her türlü harcamanın proje yürütücüsünün vereceği talimat üzerine proje özel hesaplarını tutan muhasebe birimi tarafından proje kapsamında açılan banka hesabından yapılacağı, proje yürütücüsünün, harcamaların proje şartları ve amaçlarına uygun, etkin ve verimli olarak kullanılmasından, kamu idaresine ve kaynağı sağlayan kuruluşa hesabını vermekten, proje kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmamasından doğacak her türlü zararın tazmininden sorumlu olduğu,

“Projeden kalan tutarlar” başlıklı 10’uncu maddesinde, proje yürütücüsü tarafından projenin tamamlandığının muhasebe birimine bildirilmesi üzerine, özel hesapta kalan tutarlardan proje sözleşmesi gereğince iade edilmesi gerekenler iade edildikten sonra, kalan tutarların ilgili muhasebe birimince bütçeye gelir kaydedileceği,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, proje yürütücüsü tarafından projenin tamamlandığının muhasebe birimine bildirilmesi üzerine, özel hesapta kalan tutarlardan proje sözleşmesi gereğince iade edilmesi gerekenler iade edildikten sonra, kalan tutarlar ilgili muhasebe birimince bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, Avrupa Birliği uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kamu idareleri bünyesinde geliştirilen projeler için aktarılan hibe niteliğindeki tutarların izlenen bankalarda her proje için açılan hesapların, yukarıda belirtilen koşulların gerçekleşmesi ile özel hesapların amacının hasıl olması nedeniyle kapatılması gerekmektedir.

Ancak, İstanbul Üniversitesinde Avrupa Birliği, uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kamu idareleri bünyesinde geliştirilen projeler için aktarılan hibe niteliğindeki tutarların izlenmesi için kullanılan özel banka hesaplarının ilgili projenin bitmesine rağmen halen kapatılmadığı, bazılarında ise bulunan bakiyelerin ne emanet hesaplarına alındığı ne de gelir kaydedildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, kapatılma süresi dolan proje hesapları hakkında gerekli prosedür takip edilerek hesaplarda kalan bakiyenin Erasmus Emanet Hesaba aktarılarak banka hesaplarının kapatılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Avrupa Birliği, uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kamu idareleri bünyesinde geliştirilen projeler için aktarılan hibe niteliğindeki tutarların izlenmesi için kullanılan özel banka hesaplarının mevzuatın öngördüğü şekilde açılıp kapanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	5

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sağlık Uygulama Tebliği ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi Eki Listelerde Bulunan Sağlık Hizmetleri için Oluşturulan Kod Örnek Tablosu	8
Tablo 2: Sağlık Uygulama Tebliği Eki Listelerde ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi'nde Yer Almayan Hizmetler için Örnek Kod Tablosu	10
Tablo 3: Tahsilat Takibi Yapılmayan Alacakların Çalışma Tablosu	18

KISALTMALAR

D.S.Ş.B: Döner Sermaye Şartlı Bağış

EBYS: Elektronik Belge Yönetim Sistemi

GSS: Genel Sağlık Sigortası

HAGED:Hastaneler Genel Direktörlüğü

KDV:Katma Değer Vergisi

MEDULA: Medikal Ulak

SHFT: Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi

SUT: Sağlık Uygulama Tebliği

TSE:Türk Standartları Enstitüsü

ÜTS:Ürün Takip Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Sağlık Uygulama Tebliği ve Sağlık Bakanlığı Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esasları'ndaki Düzenlemeye Uygun Olmayan İş ve İşlemlerin Bulunması ve Bu İşlemler için Bağış ve Katkı Payı Şeklinde Tahsilatların Yapılması
2. Alacaklara İlişkin Hatalı Uygulamalar Bulunması
3. Hizmet Verilmesine Rağmen Faturası Düzenlenmemiş Alacakların Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Stok Takibinin Etkin Yapılmaması Nedeniyle Bazı İlaçların Son Kullanım Tarihlerinin Geçirilmesi ve Kayıttan Düşürülmemesi
2. Sağlık Güvencesi Kapsamında Olmayan Sağlık Hizmetinden Faydalanan Yabancı Uyraklı Hastalardan Tahsil Edilen Gelirin Yurt Dışı Gelirleri Hesabında Takip Edilmemesi
3. Uzaktan Hasta Değerlendirilmeye Yönelik Sağlık Hizmetleri İle İlgili Tespit Edilen Hususlar
4. İlave Ücrete İlişkin Parasal Sınırların Aşılması
5. Üniversite Yönetim Kurulunca Otelcilik Hizmetleri için Alınacak İlave Ücretin Belirlenmesine Yönelik Kararın Alınmaması
6. Sağlık Hizmetlerine İlişkin Fiyat Tarifelerinin Hatalı Uygulanması
7. İlave Ücret Alınamayacak İşlemlerden ve Kişilerden İlave Ücret Alınması
8. Sayım Fazlası İlaçların Bağış Olarak Kayıtlarının Yapılması
9. Tıbbi Cihazlar Periyodik Bakımı Hizmet Temini İşinde Sorunlar Bulunması
10. Yaklaşık Maliyet Belirlenirken Herhangi Bir Gerekçe Gösterilmeden Farklı Uygulamalar Yapılması
11. Görev, Yetki ve Sorumlulukların Belirlenmemesi Sonucunda Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezinin (Hastane) İdari ve Mali İşleyişinde Sorunlar Bulunması
12. Firma Ödemelerinde Sorunlar Bulunması

13. Nöbet Günlerinde Öğretim Elemanları Dışındaki Personele Mesai Dışı Ödemenin Yapılması ve Bu Konuda Sistemsel Kontrolün Sağlanamaması
14. Öğretim Üyelerinin Gelir Getirici Katkılarının Hesaplanmasında Sistematik Hataların Bulunması
15. Yönetim Kurulu Kararı Olmadan Yüksek Öğretim Kurumunun Hazırladığı Gelir Getirici Faaliyet Cetvelinde Bulunmayan Kodlar Kamu Satış Tarifesi ve Sağlık Uygulama Tebliğinden Hareketle Gelir Getirici Faaliyet Puanlarının Verilmesi
16. Mesai Dışı Ödemelerin Dağıtımına ilişkin Esasların Mevzuat Hükümleri Uyarınca Belirlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 10.03.2000 tarih ve 23989 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 05.03.2021 tarih ve 31414 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile değişikliğe uğramıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 2'nci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim Kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Klinik, poliklinik, ameliyathane, laboratuvar ve atölyelerde, insan, hayvan, bitki ve her türlü madde, malzeme üzerinde yapılacak her çeşit muayene, analiz, deney, tahlil, ameliyat, ölçme, tetkik, tedavi, hemşirelik, hasta bakıcılık, bakım, üretim ile ilgili iş ve benzeri hizmetler yapmak, bu amaçla yataklıyataksız, sabit, geçici, gezici sağlık tesisleri, uygulama eczanesi, kreş ve gündüz bakım evleri işletmek ve sağlık bilimleri ile ilgili, eğitim programları düzenlemek, ilaç üreticilerinin çeşitli nedenlerle imha etmek istedikleri ilaçları, kimyasalları "1262 sayılı Kanuna" göre imha etmek bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak,

c) Birimlerin faaliyet alanı ile ilgili senaryo, prodüksiyon, tiyatro, film, video, slayt, fotoğraf, reklam, ilan, yayın, röleve, restorasyon, radyo-TV dahil yayın faaliyetleri yapmak ve raporlar düzenlemek,

d) Fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik, toksikoloji, çevre kirliliği, insan sağlığı ile ilgili analiz ve danışmanlık yapmak ve raporlar düzenlemek,

e) Yetiştirilecek veya üretilecek her türlü bitkisel, hayvansal ve mineral nitelikte ürünlerle ilgili mal ve hizmet üretiminde bulunmak, etolonaj, tarla ve bahçe bitkilerinin muayenesi ile gerektiğinde bunların tedavisi, plan, proje teknik tarım araçlarının deneyleri, prototip yapımı ve benzeri ile bunlara ilişkin raporları düzenlemek, tarımsal sorunlara çözüm getirecek uygulamaya yönelik araştırmalar yapmak, elde edilen sonuçların yaygın ve etkin

kullanımını sağlamak, bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak,

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünlerin önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak,

g) Faaliyet alanı ve konularında bilgisayar teknolojisine dayalı yazılım, donanım, iletişim hizmetlerini (internet, web dahil) sunmak,

h) Üniversitenin eğitim-öğretim ve uygulama faaliyeti ile ilgili her türlü basım ve yayım hizmetlerini yapmak,

i) Her türlü ağaç, metal, çini, seramik, model, tasarım, denetim, mekanik deneyler, tekstil, dericilik, atölyeleri hizmetleri vermek, kalite kontrolü yapmak, her türlü mekanik elektrik ve elektronik makine ve cihazlarla ilgili bakım-onarım, proje ve üretim işlerini ifa etmek,

j) Beden eğitimi, spor ve antrenörlük alanında, seminer ve eğitim programları ve yarışmalar, eğitim semineri, antrenörlük programları düzenlemek ve organizasyon yapmak, bu amaçla ilgili spor tesislerini işletmek, turizm ve otelcilik ile ilgili eğitim programları düzenlemek ve bu amaçla ilgili tesisler işletmek.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı kırkikidir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, iki işletme müdür yardımcısı, oniki idari memur ve onaltı sürekli işçi hizmet vermektedir. (Bir memur ve beş sürekli işçi Saymanlık Müdürlüğü işlerine destek vermektedir.)

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli olarak saymanlık müdürü iki şef ve altı memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 6.556.838.507,60 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 7.335.357.311,10 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 6.733.190.513,79 TL bütçe giderine karşılık 6.490.724.925,44 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı gelir tablosuna göre 6.802.076.804,53 TL gelir elde edilmiş, 7.113.517.748,54 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 311.440.944,01 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sağlık Uygulama Tebliği ve Sağlık Bakanlığı Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esasları'ndaki Düzenlemeye Uygun Olmayan İş ve İşlemlerin Bulunması ve Bu İşlemler için Bağış ve Katkı Payı Şeklinde Tahsilatların Yapılması

a) Fiyat Tarifesine Ekli Olan ve Ekli Olmayan Hizmetler İçin Yeni Kodlar Üretilerek Bunlar İçin Fiyat Belirlenmesi

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde Sağlık Uygulama Tebliği ve Sağlık Bakanlığı Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esasları'ndaki düzenlemeye uygun olmayacak şekilde hem fiyat tarifesine ekli listede yer alan bazı işlemlere ilişkin yeni kodlar oluşturularak bu listedeki fiyatların üzerinde fiyat belirlendiği hem de fiyat tarifesine ekli listede yer almayan yani sağlık hizmeti olarak sayılmayan işlemler için yeni kodlar oluşturularak hastalara işlem uygulandığı ve bu işlemler için fiyat takdirinde bulunulduğu görülmüştür.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun "Temel Esaslar" başlıklı 3'üncü maddesinin c bendi ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 355'inci maddesinin "Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü" başlıklı "ç" bendi kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık kuruluşları veya sağlık işletmelerinde verilen her türlü hizmetin tarifelerini belirleme ve tasdik etme yetkisi Sağlık Bakanlığına verilmiştir.

3359 sayılı Kanunu'nun 3'üncü maddesinin c bendi ile 1 sayılı CB Kararnamesi'nin 355/ç" bendi, 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu'nun 28'inci maddesi hükümlerine dayanarak Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi'nin eki EK:1 Fiyat Tarifeleri Usul ve Esasları hazırlanmıştır. Usul ve Esaslar, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları ile devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucularının (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri), belediye hastaneleri tarafından sunulan sağlık hizmetlerinin (ön tanı, tanı, tedavi, tıbbi rehabilitasyon, acil sağlık hizmetleri ile sağlık turizmi) fiyat tarifeleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlemektedir. Usul ve Esaslar'ın;

"Genel Uygulama İlkeleri" başlıklı 3'üncü maddesinde;

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında olan kişilere sunulan sağlık hizmetlerinin 5510 Sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı hükümleri çerçevesinde fiyatlandırılacağı; Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanmayan

sağlık hizmetlerinin, kişiler Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamında olsa dahi Ek-2 Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi üzerinden fiyatlandırılacağı; GSS kapsamında olmayan veya GSS kapsamında olduğu halde sağlık hizmet bedelini kendisinin ödeyeceğini beyan eden kişilere sunulan sağlık hizmet bedellerinin Ek-2 SHFT üzerinden fiyatlandırılacağı; 5510 Sayılı Kanun'un Geçici 20'nci maddesi kapsamında yer alan banka ve sandık kapsamındaki iştirakçiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin mensuplarına yönelik sunulacak sağlık hizmetleri için Ek-2 SHFT üzerinden fiyatlandırılacağı,

Diğer Hususlar başlıklı 16'ncı maddesinde ise;

Kamu üniversitelerine bağlı tıp fakülteleri hastaneleri (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri) ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarının, Tarife eki listelerde yer almayan herhangi bir işlem için fiyat belirleyemeyeceği,

Kamu üniversitelerine bağlı tıp fakülteleri hastaneleri (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri) ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarının, özel oda, özel hizmet, özel muayene gibi herhangi bir nedenle Tarife eklerinde yer almayan bir işlem için ücret tahsili yapamayacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 18 Haziran 2020 tarihli 31159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Fiyatların tespiti" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasına göre,, mal ve hizmetlerin fiyatları, yükseköğretim kurumlarının yönetim kurulunca tespit edilebilmektedir, ancak, sadece sağlık hizmetlerinin fiyatını mevzuat gereği Sağlık Bakanlığı belirleyecektir.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca ülke genelinde Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, insan sağlığına yönelik her türlü sağlık hizmetlerinin sunumu ve fiyat tarifesi belirleme yetkisi Sağlık Bakanlığında bulunmakta olup sağlık hizmeti sunan kamu veya özel kişiler, Bakanlık tarafından oluşturulan tarifeye uygun olarak hizmet sunmak ve fiyat belirlemek zorundadır. Nitekim, sağlık hizmeti alan kişi, genel sağlık sigortasına tabi ise gerçekleştirilen hizmetler, Sağlık Uygulama Tebliği'nde bulunan fiyatlar üzerinden Sosyal Güvenlik Kurumuna faturalandırılarak, istisnai durumlar hariç (ilave ücret alınması hükümlerine uygun olarak) hastadan herhangi bir ücret alınamayacaktır. Ayrıca, kişi GSS'ye tabi değil ise Türk ya da yabancı uyruklu olmasına göre

Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Listesi veya Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Listesi'nde bulunan tarifeye uygun olarak gerçekleştirilen hizmetler için kişiden ücret tahsil edilebilecektir. Özetle, sağlık hizmeti sağlayıcıları, Bakanlık tarafından oluşturulan tarifeye uygun olarak hizmet sunmak ve fiyat belirlemek zorundadır.

Yapılan denetimlerde, Sağlık Uygulama Tebliği ve Sağlık Bakanlığı Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esasları'ndaki düzenlemeye uygun olmayacak şekilde hem fiyat tarifesine ekli listede yer alan bazı işlemlere ilişkin yeni kodlar oluşturularak bu listedeki fiyatların üzerinde fiyat belirlendiği hem de fiyat tarifesine ekli listede yer almayan yani sağlık hizmeti olarak sayılmayan işlemler için yeni kodlar oluşturularak hastalara işlem uygulandığı ve bu işlemler için fiyat takdirinde bulunulduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, Sağlık Uygulama Tebliği ve Kamu Fiyat Tarifesi'nde yer almayan HAGED (Hastaneler Genel Direktörlüğü) kodlu tetkiklerin kaldırıldığı belirtilmiştir.

Sağlık Uygulama Tebliği ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi eki listelerde bulunan ve bulunmayan sağlık hizmetleri için yeni kodlar oluşturulmak suretiyle mevzuata aykırı olarak Hastaneye gelir kaydedilmek üzere hastadan ek katkı payı ücreti veya bağış adı altında ücret alınan işlemlerden bazıları örnek olarak aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 1: Sağlık Uygulama Tebliği ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi Eki Listelerde Bulunan Sağlık Hizmetleri için Oluşturulan Kod Örnek Tablosu

SUT/SHFT kodu	Hastanenin Kodu	Hizmet Adı	Sut Fiyatı	SHFT	Üniversitenin katkı payı/bağış tutarı
911180	H909390	İmmünohistokimyasal İnceleme		180,00	850,00
701550	701550.1-701550.2-701550.3	Özefagoskopi, gastroskopi, duodenoskopi ile biyopsi alınması	293,16	730,00	750,00
510121	H510121	Refakat	61,74	125,00	186,00
701220	701220.2	Solunum fonksiyon testleri	77,20	195,00	150,00
701350	701350.1-701350.2-H701350	Endoskopik perkütan gastrostomi	594,93	YOK	3000,00
701540	701540.1-701540.3	Özefagoskopi, gastroskopi, duodenoskopi (biri veya hepsi)	268,87	670,00	500,00
701450	701450.1-701450.3	Kolonoskopi, total	488,73	1220,00	450,00
701572	701572.1-701572.3	Özefagus varislerinde bant ligasyonu	599,64	1500,00	1.500,00
803441	803441.1-803441.2	Elastografi US	53,24	135,00	750,00
704693	704693.1-704693.2-H704693	Otomatik/robotik infüzyon kemoterapisi	679,40	1700,00	200,00
530381	530381.1	Parasentez, terapötik	184,03	460,00	300,00
701250	701250.1-701250.2-H701250	24 saatlik pH monitörizasyon veya 24 saatlik empedans ölçümü	128,46	320,00	3.500,00

		uygulaması			
701260	H701260-701260.1	Akalazyada balon dilatasyonu	1.375,59	YOK	100,00
701270	H701270-701270.1-701270.2	Alt ve/veya üst GİS kanamalarında heater prob veya injeksiyon tedavisi veya klip uygulaması	239,17	YOK	200,00
612740	H612740	Artroskopik artrodez	2.734,47	YOK	10.209,39
612710	H612710	Artroskopik mozaikplasti	3.418,08	YOK	14.548,41
701282	H701282-701282.1	Balonlu enteroskopi*	1.556,58	3.890,00	2.008,50
			1.556,58	YOK	2.500,00
608310	H608310-608310.1-608310.2	Bronkoskopi, tanısal (Fleksble/rijit), bronşial lavaj ile birlikte veya değil	353,71	YOK	750,00
907222		Covid-19 (SARS-CoV-2) IgG	29,92	75,00	100,00
P621180	H621180	Çok parçalı penil protez implantasyonu	14.317,12	YOK	42.951,38
803441	803441.1-803441.2	Elastografi US	53,24	135,00	750,00
701222	H701222-701222.1-701222.2	Endobronşial Ultrasonografi (Tanısal)	488,34	1.220,00	750,00
701310	701310.1	Endoskopik biliyer endoprotez yerleştirilmesi	717,56	YOK	100,00
701320	H701320-701320.1	Endoskopik biliyer stend yerleştirilmesi	945,13	2.360,00	500,00
701340	H701340-701340.1-701340.2	Endoskopik kisto-gastrostomi	1.598,86	2.665,00	100,00
P602220	H602220	Endoskopik koanal atrezi açılması	6.743,81	YOK	5.801,13
701350	H701350-701350.1-701350.2	Endoskopik perkütan gastrostomi	594,93	YOK	500,00
701350	H701350-701350.1-701350.2	Endoskopik perkütan gastrostomi	594,93	YOK	3.000,00
701360	H701360-701360.1-701360.2	Endoskopik retrograd kolanjiyopankreatografi	1.275,68	YOK	3.500,00
P602290	H602290	Endoskopik septoplasti	3.063,79	YOK	3.953,28
602290	H602290	Endoskopik septoplasti	932,96	YOK	3.953,28
701370	H701370-701370.2	Endoskopik sfinkterotomi	599,64	1.500,00	100,00
701380	H701380-701380.1-701380.2-701380.3-701380.4-701380.5	Endosonografi eşliğinde aspirasyon biyopsisi	403,31	1.010,00	9.000,00
701380	H701380-701380.1-701380.2-701380.3-701380.4-701380.5	Endosonografi eşliğinde aspirasyon biyopsisi*	403,31	1.010,00	3.000,00
P609781		Fundoplikasyon, laparoskopik	19.539,74	YOK	25.212,57
701420	H701420-701420.1-701420.2	Gastrointestinal sistem darlıklarında balon veya buji dilatasyonu	478,37	YOK	750,00
701430	H701430-701430.1	GİS darlıklarında stent yerleştirilmesi	777,53	1.945,00	600,00
701150	H701150-701150.1	Helyum dilüsyon testi	183,22	455,00	100,00
P610532		Hemoroidopeksi	3.358,34	YOK	5.633,37
530160	H530160-530160.1	İntravenöz ilaç infüzyonu		90,00	200,00

			36,82		
701440	701440.2	Koledokdan balon veya basketle taş çıkarılması	470,15	1.175,00	100,00
P609872		Obezite, sleeve	25.238,86	YOK	25.238,87
704693	H704693-704693.1-704693.2	Otomatik/robotik infüzyon kemoterapisi	679,40	1.700,00	200,00
701572	701572.1-701572.3	Özefagus varislerinde bant ligasyonu	599,64	1.500,00	1.500,00
530381	530381.1	Parasentez, terapötik	184,03	460,00	200,00
701400	701400.2-701400.3	Rektoskopi ve /veya sigmoidoskopi ile biyopsi	248,89	620,00	750,00
520050	H520050	Sağlık kurulu raporu	9,25	YOK	50,00
701930	H701930	D.S.Ş.B Peloid tam paket uygulaması (peloidoterapi - çamur tedavisi)	-	30,00	444,00
* Çift kayıt yapılmış, tek hasta çift kayıt					

Tablo 2: Sağlık Uygulama Tebliği Eki Listelerde ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi'nde Yer Almayan Hizmetler için Örnek Kod Tablosu

HAGED KODU	HİZMET ADI	SUT/SHFT	FİYAT
H914320	D.S.Ş.B AMA-M2	YOK	44,00
H921020	D.S.Ş.B Anti SLA	YOK	30,00
H914350	Anti-LC-1	YOK	44,00
H914360	D.S.Ş.B Asca IgG (IFA)	YOK	44,00
H914370	D.S.Ş.B Anti-ASCA IgA (IFA)	YOK	44,00
H921860	Anti-Nöronal Antikor Tarama Paneli-I	YOK	365,00
H921870	Anti-Nöronal Antikor Tarama Paneli-II	YOK	295,00
100167	D.S.Ş.B Anti Miyozit Paneli	YOK	1.250,00
H921040	D.S.Ş.B Anti-İntrinsik Faktör	YOK	30,00
H914280	D.S.Ş.B Anti-adrenal (IFA)	YOK	44,00
H914270	D.S.Ş.B Anti-over (IFA)	YOK	44,00
H903910	D.S.Ş.B Total T3	YOK	22,00
H903920	D.S.Ş.B Total T4	YOK	22,00
H902446	İşlenmiş Amniyotik Membran	YOK	2.000,00
100155	D.S.Ş.B Holey	YOK	30.742,00
999999.6	Ameliyat İşlem Ücreti	YOK	200,00
H520029	PET / BT (Bilimsel Görüş)	YOK	150,00
H520093	D.S.Ş.B Bilimsel mütalaa - (tek hekim) Hasta doğrudan muayene edildiğinde	YOK	1.000,00
100137	D.S.Ş.B Robotik Cerrahi (Üroloji 4 Kol)	YOK	38.940,00
H920410	Anal Manometre	YOK	8.000,00
100149	Yatış/Ameliyat Ücreti	YOK	500,00
100191	D.S.Ş.B Böbrek Tümöründe Kriyoterapi	YOK	108.000,00
H909048	D.S.Ş.B DNA Dizin için biyoinformatik analiz	YOK	2.500,00
100174	D.S.Ş.B Göz Katarak İsllemi	YOK	750,00
100155	D.S.Ş.B Holey	YOK	30.742,00
100175	D.S.Ş.B Perineal prostat füzyon biyopsisi	YOK	15.660,00

H917000	D.S.Ş.B Genetik Danışma - 3. Düzey	YOK	300,00
H610536	D.S.Ş.B Yüksek rezolüsyonlu özofagus manometre	YOK	8.000,00
H100804	D.S.Ş.B Klinik Ekzom-CES	YOK	3.000,00
H909047	D.S.Ş.B Fragman için biyoinformatik analiz	YOK	300,00
H902446	D.S.Ş.B İşlenmiş amniyotik membran ve işlenmiş sklera dokular	YOK	2.000,00
H909043.1	D.S.Ş.B DNA Bankalaması	YOK	150,00
HNT005	150mCi RAI ile radyonüklid tedavi	YOK	315,00
100197	D.S.Ş.B Robotik yardımlı total diz protezi	YOK	62.000,00
100011	D.S.Ş.B Mikroigneli Radyofrekans(Küçük Alan)	YOK	2.000,00
H921020	D.S.Ş.B Anti SLA	YOK	30,00
H915119	D.S.Ş.B C - ANCA (IFA)	YOK	44,00
H914320	D.S.Ş.B AMA-M2	YOK	44,00
H62956	D.S.Ş.B BIYOPSI İĞNESİ DOKU ALAN OTOMATİK KENDİNDEN TABANCALI 16 G 160MM	YOK	2.500,00
H916043	D.S.Ş.B Karbonhidratı Eksik Transferrin (Cdg)	YOK	170,00
HNT016	Radyofarmasötik bedeli 4	YOK	250,00
H914360	D.S.Ş.B Asca Igg	YOK	44,00
H914370	D.S.Ş.B Asca Iga	YOK	44,00
H920410	D.S.Ş.B Anal Manometre	YOK	8.000,00
HNT003	50mCi RAI ile radyonüklid tedavi	YOK	230,00
100199	D.S.Ş.B Oosit Dondurma Rapor Çıkartma Ücreti	YOK	5.000,00
100133	D.S.Ş.B Bp 180 Igg	YOK	250,00
100134	D.S.Ş.B Bp 230 Igg	YOK	250,00

b) Bağış ve Katkı Payı Adı Altında Ücret Tahsil Edilmesi

Hastane tarafından gerçekleştirilen bahsi geçen sağlık hizmetleri karşılığında bağış ve katkı payı adı altında tahsilatlar gerçekleştirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Bağış ve yardımlar” başlıklı 40’inci maddesi uyarınca; herhangi bir gerçek veya tüzel kişi tarafından, kamu hizmetinin karşılığı olarak veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanamayacağı ve benzeri adlar altında tahsilat yapılamayacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin “Faaliyet Alanları” başlıklı 5’inci maddesinin (c) fıkrasında; üniversite ve ona bağlı kurumlarda hasta muayene ve tedavisi yapmak ve bunlarla ilgili tahlil ve araştırmaları yürütmek Döner Sermaye İşletmesinin faaliyet alanlarından biri olarak belirtilmiştir.

Doktrinde, kamu hizmeti, devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında, genel ve ortak gereksinimleri karşılamak, kamu yararı ya da

çıkarmını sağlamak için yapılan ve topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinlikler olarak tanımlanmakta, ve sağlık hizmetlerinin de kamu hizmeti niteliğinde olduğu belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü uyarınca, bahse konu Yönetmeliğin c fıkrası hükmünde tanımlanan kamu hizmeti niteliğinde olan sağlık hizmetleri karşılığında; Hastane bağış, katkı payı ya da benzer adlar altında hastadan tahsilat yapamayacaktır. Öte yandan, Döner Sermaye İşletmesine başka sebepler ile bağış veya yardım yapılması durumunda ise, bahsi geçen Yönetmeliğin “İlk Sermaye” başlıklı 6’ncı maddesi hükmü uyarınca, elde edilen bağış ve yardımlar sermaye limitine bağlı olmaksızın sermayeye eklenmesi gerekmektedir.

Nitekim, Sağlık Bakanlığının 08.03.2004 tarihli 2004/31 no.lu genelgesinde de, Sağlık Bakanlığına bağlı Döner Sermaye İşletmelerine yapılacak aynî ya da nakdî bağışların, döner sermaye işletmesinin ilişkili olduğu sağlık kuruluşu tarafından sunulan hizmet karşılığı olmaması gerektiği vurgulanmıştır.

Yapılan denetimlerde, Hastane tarafından kamu hizmeti niteliğinde olan sağlık hizmetleri için bağış, katkı payı ya da benzer adlar altında hastadan tahsilat yapıldığı tespit edilmiştir.

Sağlık hizmetleri karşılığında Hastane tarafından bağış veya katkı payı altında hastadan aldığı ücretin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, gelir kalemi niteliği taşıması nedeniyle yürütülen şartlı bağış makbuzlarının tahsilatına ilişkin süreçte söz konusu makbuzlara istinaden hastanın kendi rızasıyla yapılan hizmete ve malzemeye karşılık verdiği bilinse de, gelir olarak kaydedilen ücretlerin takibine sonraki süreçlerde son verilmiş tarafımıza iletilmesinden sonra ücret alınmadığı belirtilmiştir.

Ancak, Kamu İdaresi cevabında hastanın kendi rızasıyla yapılan hizmete ve malzemeye karşılık ödemenin yapıldığı belirtildiği ifade edilse de, yukarıda belirtilen mevzuat gereğince kamu hizmeti karşılığında hizmeti alan kişiden bağış veya katkı payı altında her hangi bir ücretin alınmaması gerekmektedir. Nitekim Kamu İdaresi de bu yönde işlem tesis edeceklerini belirtmiştir.

BULGU 2: Alacaklara İlişkin Hatalı Uygulamalar Bulunması

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinin alacaklarının mali tablolara doğru ve güvenilir biçimde yansıtılmadığı görülmüştür.

a) Kişilerden Sosyal Güvenlik Kurumu Harici Gerçekleştirdikleri Sağlık Hizmetleri Karşılığı Elde Edilen Gelirlerin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması

Hastane tarafından genel sağlık sigortası hizmetlerinden yararlanamayan kişilere sağlık hizmeti sunulması karşılığında, bazı kişilerden taahhütname alındığı, bazılarından ise taahhütname alınmadığı, bu alacaklara istinaden muhasebe tahakkuk kaydının yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Gelirlerin toplanması sorumluluğu” başlıklı 38’inci maddesinde: “*Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.*” hükmü yer almaktadır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin;

“Gelirlerin tahakkuku, takibi ve tahsili” başlıklı 8’inci maddesinde; İşletme gelirlerinin tahakkuku ve takibinin gelir gerçekleştirme görevlilerince, tahsil işlemlerinin ise muhasebe birimlerince yürütüleceği,

“Gerçekleştirme görevlileri ve sorumluluğu” başlıklı 10’uncu maddesi 3’üncü fıkrasında: Gelir gerçekleştirme görevlilerince; işletme gelirlerinin tahakkuk ve takip işlemlerini yürütüleceği,

120 Alıcılar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 96’ıncı maddesinde: Alıcılar hesabının, işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan senede bağlanmamış; 121 Alacak Senetleri Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 98’nci maddesinde ise; alacak senetleri hesabının, işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından doğan senede bağlanmış alacakların izlenmesi için kullanılacağı ve bu maddelere göre gelirlerin tahakkuk kaydı yapılması gerektiği,

hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümlerine göre, Döner Sermaye Biriminin mal ve hizmet satışlarından doğan alacakları olduğunda, söz konusu gelirlerin ilgili hesaplara tahakkukunun ve bu gelirin

tahsilinin zamanında ve eksiksiz yapılması gerekmektedir. Ayrıca, işletme gelirlerinin tahakkuk ve takibinden gelir gerçekleştirme görevlilerinin, tahsilinden ise muhasebe birimlerinin sorumluluğu mevcuttur.

Oysa verilen tedavi hizmeti sonucunda tahakkuk edecek alacakların hastane döner sermaye işletmesinin muhasebe kayıtlarında (senetsiz alacak ise) 120 Alıcılar Hesabına; taahhütname yapıldı ise 121 Alacak Senetleri Hesabına borç kaydının yapılması gerekmektedir. Söz konusu alacakların tahakkuk kaydının yapılmaması bunların takip ve tahsilinde güçlüklerle yol açacağı gibi, tahsili mümkün olanlar ile tahsili şüpheli hale gelen alacakların ayrımının yapılmasını da zorlaştırmaktadır.

Yerinde denetimlerde; genel sağlık sigortası hizmetlerinden yararlanamayan kişilere sağlık hizmeti sunulması karşılığında ilgili kişilerden taahhütname alınan ve alınmayan tahsil edilmesi gereken alacakların bulunduğu, ancak bunların Saymanlığa bildirilerek tahakkuk kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Senede bağlanmış ve bağlanmamış alacakların ilgili hesaplara tahakkukunun ve bu gelirlerin tahsilinin zamanında ve eksiksiz yapılmaması mevzuata uygun değildir.

b) Sosyal Güvenlik Kapsamında Bulunmayan Hasta Alacaklarından Bazılarının Takibinin Yapılmaması

Hastane tarafından sosyal güvenlik kapsamında bulunmayan hastalardan alacakların takibinin yapılması için Hukuk Müşavirliğine gönderilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Zamanaşımı" başlıklı 74'üncü maddesinde; *"Kamu zararının meydana geldiği ve bu Kanunda belirtilen para cezalarının verilmesini gerektiren fiilin işlendiği yılı izleyen malî yılın başından başlamak üzere zamanaşımını kesen ve durduran genel hükümler saklı kalmak kaydıyla onuncu yılın sonuna kadar tespit ve tahsil edilemeyen kamu zararları ile para cezaları zamanaşımına uğrar."* denilmektedir.

Yapılan denetimde 2024 yılı öncesinden gelip tahsilatı gerçekleştirilemeyen 5.041.606,54 TL'lik hasta alacağının Hukuk Müşavirliğine gönderilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, mevcut birimlerdeki yurt içi ve yurt dışı borçlu hasta takibinin, sistemde yer alan borçlu hastaların telefon numaralarına SMS yoluyla bilgi aktarımı yapılırken, bu SMS mesajında, aynı zamanda online POS ödeme hizmetine dair bilgilere de yer verildiği, böylelikle, online POS ödeme hizmetinin, hastaların ödemelerini kolaylıkla yapabilmelerine olanak tanıdığı ve bu sayede daha fazla borçlu hastanın ödeme yapma imkanı bulunduğu ifade edilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresince hastalardan olan alacaklarının SMS yoluyla giderilmeye böylelikle tahsilatların çoğaltılmaya çalışıldığı belirtilse de; tahsilatı gerçekleştirilemeyen hasta alacaklarının takibinin yapılması adına Hukuk Müşavirliğine gönderilmesi gerekmektedir.

c) Kurum Alacaklarının Muhasebe Kayıtları ile Tutarlı Olmaması

Hastane tarafından 120 Alıcılar Hesabı ve 121 Alacak Senetleri Hesabında yer alan tutarların Hastane bilgi yönetim sisteminde takip edilen tutarlarla uyumlu olmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 57'nci maddesinde muhasebe kayıtlarının yardımcı hesap defterlerine sistemli bir şekilde dağıtılması gerektiği belirtilmiş, açılış kaydına esas tutarların, ilgili hesaplar için açılacak büyük defter ve yardımcı hesap defterlerine aktarıldıktan sonra yılı işlemlerinin kaydına başlanacağı ifade edilmiştir.

Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi alacak kayıtları ve Hastanenin sistemleri incelendiğinde; hastane tarafından verilen hizmetler dolayısı ile 2024 yılı sonu itibariyle 120 Alıcılar Hesabı ile 121 Alacak Senetleri hesabında yer alan alacak tutarları kaydının Hastane Bilgi Yönetim Sisteminde takip edilen tutarlar ile sorumlu birim tarafından hesaplara ilişkin takip edilen tutarların eşit olmadığı tespit edilmiştir. Alıcılar ve Alacak Senetleri hesapları ile ilgili olarak mali tablolarda doğru veriye ulaşılması mümkün olmamıştır. Ayrıca, Hastanenin gelir takip biriminde 2018 yılı öncesine ait Kurumlardan alacaklarına ilişkin bilgi ve verilerin mevcut olmaması nedeniyle, alacakların zamanaşımı kontrolünün mümkün olmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, DMIS sisteminde düşüm işlemi yapılmadığı için her yıl alacaklar birikerek devir edildiği ve bu nedenle kayıtların tutarsız olduğu, 2018 öncesi verilere ulaşılamadığı, ancak, bu süreçle ilgili olarak sistemsel iyileştirilmelerin gerçekleştirilmesi ile söz konusu sorunların çözülmesinin sağlanacağını hedeflendiği ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, 120 Alıcılar Hesabı ve 121 Alacaklar Senetleri hesabında takip edilen tutarların doğru bilgiyi vermesi için Hukuk Müşavirliği, Alacak Takip Birimi ve Saymanlık arasında koordinenin, alacak takip dosyaları oluşturulmak suretiyle alacakların

takibinin ve tahsil edilmiş tutarların doğru şekilde muhasebe kayıtlarından ve Hastane sisteminden çıkarılmasının sağlanması gerekmektedir.

d) Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında Takip Edilmemesi

Hastane tarafından Hukuk Müşavirliğine bildirilen icra safhasında alacaklar bulunmasına rağmen, bu tutarların 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı ile 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesaplarında takip edilmediği anlaşılmıştır.

Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının, işletmelerin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi birkaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış alacakların izlenmesi için kullanılacağı, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde ifade edilmektedir.

Yapılan denetimlerde, vadesinde ödenmediği için icra yoluyla tahsilini sağlamak üzere hukuk birimine bildirilmiş alacakların halen ilgili alacaklar hesabında izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanılacağı ifade edilmiştir.

e) Kurum ve Kuruluşlara Verilen Hizmetlerden Doğan Alacakların Takibinin Yapılmaması

Hastane tarafından kurum ve kuruluşlara verilen hizmetler karşılığında doğan alacakların takibinin yapılmadığı görülmüştür.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinde, İşletmenin Yükseköğretim kurumlarında tahsis edilen sermayesinin tahsis amacını gerçekleştirmek üzere kurulan döner sermaye işletmelerini ifade ettiği,

Mezkûr Yönetmelik'in "Gelir ve giderler ile bunların muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesi 10'uncu fıkrasında ise döner sermayeli işletmelerinin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ve bunların yürütülmesinde görevli olanların görev ve sorumluluklarına ilişkin olarak 1/5/2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı,

düzenlemesi yapılmıştır.

01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Gelirlerin tahakkuku, takibi ve tahsili” başlıklı 8’inci maddesinde işletme gelirlerinin tahakkuku ve takibinin gelir gerçekleştirme görevlilerince, tahsil işlemlerinin ise muhasebe birimlerince yürütüleceği,

Anılan Yönetmelik’in “Gerçekleştirme görevlileri ve sorumluluğu” başlıklı 10’uncu maddesi 3’üncü fıkrasında ise, işletme gelirlerinin tahakkuk ve takip işlemlerini gelir gerçekleştirme görevlilerinin yürütecekleri,

Mezkur Yönetmelik’in “Alacakların takip ve tahsil sorumluluğu” başlıklı 23’üncü maddesinde ise, alacakların takip edilerek tahsil edilebilir hâle getirilmesinin idarenin görev ve sorumluluğunda olduğunu, muhasebe yetkilisinin, alacakların takibi için gerekli bilgileri ve belgeleri düzenli olarak işletmeye vermekle yükümlü olduğunu, idarelerce ilgili mevzuatına göre tahakkuk ettirilerek tahsil edilebilir hâle gelmiş gelir ve alacakları ilgili hesaplara kaydederek, nakden veya mahsuben tahsil edilmesinden muhasebe yetkilisinin sorumlu olduğu, hükümleri düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, tahsis amacını gerçekleştirmek üzere kurulan Döner Sermaye İşletmesinin gelirlerinin tahakkuku ve takibini gelir gerçekleştirme görevlilerinin yapacağı, alacakların takip edilerek tahsil edilebilir hâle getirilmesi idarenin görev ve sorumluluğunda olduğu, muhasebe yetkilisinin, alacakların takibi için gerekli bilgi ve belgeleri düzenli olarak döner sermaye işletmesine vermekle yükümlü olduğu ve dolayısıyla alacakların takip edilmesinden döner sermaye işletme müdürlüğünün sorumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Hastanede Sosyal Güvenlik Kurumuna faturalandırılmayan kurum ve kuruluşlara verilen hizmetlere ait fatura alacaklarının takibinin ilgili birim tarafından düzgün yapılamadığı, faturaların zamanında gönderilmediği, gönderilen faturaların takibi için posta defterinin tutulmadığı ve böylece Kurumun ödemesi gereken tarihin tespiti ve takibinin yapılmadığı, bu alacakların ödenmesi için kurum ve kuruluşlarına verilen ödeme süresi ve süre içerisinde alacakların tahsil edilip edilmediğine dair herhangi bir kontrolün bulunmadığı, süresi içerisinde borcunu ödemeyenlere yönelik herhangi bir yaptırımın uygulanmadığı, alacakların faizlerinin talep edilmesine yönelik herhangi bir irade gösterilmediği tespit edilmiştir. Faturaların ilgili kurumlara gönderilen yazılarına ait kayıtlarının takibi için kullanılan posta defterine işlenmemesi nedeniyle bazı faturaların ilgili yazılarına ve kuruma tebliğ tarihlerine ulaşamamış, bu nedenle sağlık hizmeti sağlanan

kurumlar ile iletişime geçilerek söz konusu tebliğ tarihlerinden bazıları ilgili kurumlardan edinilmiştir.

Kamu İdaresince, personel yetersizliğince gerçekleştirilemeyen alacak takip işlemlerine ilişkin sorunların yeni personel görevlendirilmesiyle giderilmeye çalışıldığı belirtilmiştir.

Hastanenin kurumlardan alacak takiplerinin mevzuat uyarınca yapılması gerekmektedir.

Söz konusu eksikliğe yönelik yapılan çalışmanın sonuçları örnek olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: Tahsilat Takibi Yapılmayan Alacakların Çalışma Tablosu

Sağlık Hizmeti Verilen Kurum/Kuruluş	Fatura Tarihi (TL)	Sağlık Hizmetinin Bedeli (TL)	Faturanın Ödenmesi İçin	Faturanın Ödenmesi Gereken	Borcun Ödenme Durumu Ödeme Tarihi	Ödenen Tutar	Ödemenin Geciktiği Gün Sayısı
Yapı Kredi	21.03.2024	22.766,26	26.03.2024 PMD*	10.04.2024			-335
Yapı Kredi	21.03.2024	107.024,07	26.03.2024	10.04.2024			-335
Yapı Kredi	14.05.2024	4.325,00	3.06.2024 PMD	3.06.2024	4.07.2024	4.325,00	-31
Yapı Kredi	20.02.2024	2.525,11	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	2.525,11	-65
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi	28.03.2024	131.381,40	PMD	27.05.2024	6.11.2024	131.381,40	-163
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi	26.06.2024	150.417,31	PMD	25.08.2024	6.11.2024	150.417,31	-73
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi	18.09.2024	118.008,00	PMD	17.11.2024			-114
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi	26.09.2024	109.484,50	PMD	25.11.2024	6.11.2024	109.484,50	19
Halk Bankası	11.06.2024	296.857,02	21.06.2024	26.07.2024			-228
Halk Bankası	11.06.2024	2.911,93	21.06.2024	26.07.2024			-228
Halk Bankası	11.06.2024	2.065,00	21.06.2024	26.07.2024			-228
Vakıflar Bankası	21.08.2024	1.220,00	16.01.2025	10.09.2024	31.01.2025	1.220,00	-143
Vakıflar Bankası	23.10.2024	1.450,00	28.10.2024	12.11.2024	28.11.2024	1.450,00	-16
Vakıflar Bankası	6.11.2024	1.275,00	10.12.2024	26.11.2024	7.01.2025	1.275,00	-42
Vakıflar Bankası	10.01.2024	2.194,00	15.01.2024 PMD	30.01.2024	16.02.2024	2.194,00	-17
Türkiye İş Bankası A.Ş.	19.04.2024	1.580,00	31.05.2024 PMD	18.06.2024	1.07.2024	1.580,00	-13
Yapı Kredi	10.01.2024	31.409,47	15.01.2024 PMD	30.01.2024	5.06.2024	31.409,47	-127
Yapı Kredi	21.03.2024	8.015,29	1.04.2024 PMD	10.04.2024	7.06.2024	8.015,29	-58
Yapı Kredi	20.02.2024	435,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	435,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	1.160,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	1.160,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	633,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	633,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	250,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	250,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	380,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	380,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	1.312,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	1.312,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	340,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	340,00	-65

Yapı Kredi	20.02.2024	1.615,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	1.615,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	300,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	300,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	2.525,11	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	2.525,11	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	250,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	250,00	-65
Yapı Kredi	20.02.2024	284,00	25.02.2024 PMD	11.03.2024	15.05.2024	284,00	-65
Marmara Üni.İst.Pendik Eğ Ve Araş. Hastanesi	19.02.2024	951,24	PMD	19.04.2024	29.09.2024	951,24	-163
Marmara Üni.İst.Pendik Eğ Ve Araş. Hastanesi	13.03.2024	1.047.395,25	PMD	12.05.2024	16.05.2024	1.047.395,25	-4
Prof.Dr.Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi	4.06.2024	33.863,28	PMD	3.08.2024	5.07.2024	33.863,28	29
Prof.Dr.Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi	27.06.2024	29.586,97	PMD	26.08.2024	20.09.2024	29.586,97	-25
Özel Medicana İstanbul Hastanesi	22.05.2024	79.090,00	PMD	21.07.2024	16.08.2024	79.090,00	-26
Özel Medicana İstanbul Hastanesi	26.06.2024	73.590,00	PMD	25.08.2024	15.10.2024	73.590,00	-51

*PMD Posta Defterinde Mevcut Değil

BULGU 3: Hizmet Verilmesine Rağmen Faturası Düzenlenmemiş Alacakların Bulunması

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi tarafından hizmet verilmesine rağmen faturalandırılması yapılmayan alacakların bulunduğu ve gelir kaybına sebebiyet verildiği görülmüştür.

Sağlık Uygulama Tebliğinin “Sağlık kurum/kuruluşları faturalarının düzenlenmesi” başlıklı 5.2.1’inci maddesinde; MEDULA hastane sistemini kullanan sağlık kurum/kuruluşları, sağlık hizmeti bedelleri Kurumca karşılanan kişiler için, her ayın ilk ve son günü arasında verdikleri sağlık hizmetlerine ilişkin tek fatura düzenleyeceği, Kurumun “e-fatura alıcısı” uygulamasına başlaması halinde elektronik fatura düzenlenmesine ilişkin olarak Kurumca duyurulacak usul ve esaslara uyulacağı, herhangi bir nedenle döneminde faturalandırılmayan sağlık hizmeti, işlemin bittiği tarih itibarıyla faturalandırılması gereken dönemi takip eden en geç 2 ay içerisindeki dönem sonlandırılmasına dâhil edileceği ve trafik kazası nedeniyle verilen sağlık hizmetleri için dönem sonlandırma süresi dikkate alınmayacağı ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Gelirlerin toplanması sorumluluğu” başlıklı 38’inci maddesinde: “*Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.*” hükmü yer almaktadır.

Madde hükmüne göre kamu gelirlerinin tahakkuk ve tahsili zamanında ve eksiksiz yapılmalıdır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gelirlerin tahakkuku, takibi ve tahsili" başlıklı 8'inci maddesinde: "*İşletme gelirlerinin tahakkuku ve takibi gelir gerçekleştirme görevlilerince, tahsil işlemleri ise muhasebe birimlerince yürütülür. ...*" ve "Gerçekleştirme görevlileri ve sorumluluğu" başlıklı 10'uncu maddesi 3'üncü fıkrasında: "*Gelir gerçekleştirme görevlileri; işletme gelirlerinin tahakkuk ve takip işlemlerini yürütürler.*" denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, Hastane tarafından gerçekleştirilen sağlık hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna süresi içinde gönderilmesi, gelir gerçekleştirme görevlilerince işletme gelirlerinin tahakkuku ve takibinin zamanında ve eksiksiz yapılması gerekmektedir.

Ancak, yapılan denetimlerde, MEDULA hastane sistemini kullanan Hastane sağlık hizmeti bedelleri Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanan kişiler için, her ayın ilk ve son günü arasında verdikleri sağlık hizmetlerine ilişkin tek fatura düzenlemediği ve Kurumun "e-fatura alıcısı" uygulamasının fatura düzenlenmesine ilişkin olarak Kurumca duyurulacak usul ve esaslara uymadığı, döneminde faturalandırılmayan sağlık hizmeti, işlemin bittiği tarih itibarıyla faturalandırılması gereken dönemi takip eden en geç 2 ay içerisindeki dönem sonlandırılmasının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresince ilgili birime personel takviyesi yapıldığı, geçmiş ve mevcut dönemin faturalarının ivedi bir şekilde sonuçlandırılmasına başlandığı, faturalandırma işlemlerinin düzenli takibi için otomatik sistemler kullanılacağı, gerekli önlemler alındıktan sonra, benzer aksaklıkların tekrar yaşanmaması için sürekli denetim ve izleme mekanizmaları devreye sokulacağı ifade edilmiştir.

Mevzuata uygun Üniversite tarafından gerçekleştirilen sağlık hizmetlerinin işlemin bittiği tarih itibarıyla faturalandırılması gereken dönemi takip eden en geç 2 ay içerisinde dönem sonlandırılmasının yapılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Stok Takibinin Etkin Yapılmaması Nedeniyle Bazı İlaçların Son Kullanım Tarihlerinin Geçirilmesi ve Kayıttan Düşürülmemesi

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi tarafından stok takibinin etkin yapılmaması nedeniyle bazı ilaçların son kullanım tarihlerinin geçirilmesine rağmen kayıttan düşürülmesi gerekirken Hastalarda Kullanılarak Sosyal Güvenlik Kurumuna fatura edildiği görülmüştür.

10.09.1982 tarih 8/5319 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 13.01.1983 tarih ve 17927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği’nin amacı 1’inci maddesinde ifade edildiği üzere, çeşitli hizmetlerin uygulama esaslarını, personelin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek ve modern çağın icaplarına ve memleket gerçeklerine uygun, süratli, kaliteli, ekonomik bir hastane işletmeciliği sağlamaktır.

Anılan Yönetmelik’in F- Eczane Hizmetleri başlıklı 17’nci maddesinde, kurum eczanelerinin yatan hastalarla, kanun, tüzük, yönetmelik ve emirler gereğince yatırılmadan ilaç verilmesine lüzum görülen hastalara ilaç ve sıhhi malzeme sağlanan yerler olduğu,

Eczane hizmetlerinin yataklı tedavi kurumunun yıllık ilaç ihtiyaçlarının ve bunların muhammen bedellerinin tespitini ve idareye bildirilmesi, ilaç ve tıbbi malzemenin evsafına uygun olarak kuruma kabulü, bunların uygun şekilde ve Ayniyat Yönetmeliği hükümlerine göre depo edilmesi, günlük ihtiyaçların karşılanması için özel dağıtım yerinde hazır bulundurulması, yıl içinde miktarı azalan ilaç ve tıbbi malzemenin zamanında alınması için ihtiyaçların idareye iletilmesi, hastalara verilecek ilaçların usulüne uygun olarak hazırlanıp ilgililere teslimi, uzmanlarla görüşerek aynı maksat için kullanılacak veya aynı tertipte olan ilaçların daha az kaleme indirilmesi, imkan ölçüsünde majistral ilaçlarla ekonomik ve standart tedavi uygulanmasına yardımcı olunması, az kullanılan eşdeğer ilaçların sarfını sağlamak için eczane mevcutlarını sık sık servislere duyurarak, bu ilaçların kullanılmalarının temini, miadının dolması yaklaşan ilaçların tüketimini, imkan olmadığı takdirde başka kurumlara devrini, sağlamak gibi hizmetleri kapsadığı ve bu hizmetlerin yürütülmesi için servis, ameliyathane,

poliklinik ve laboratuvarlar için gerekli ilaçların eczaneden, sıhhi malzemelerin ise eczane deposundan alınacağı,

hüküm altına alınmıştır.

10.12.2005 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 8'inci maddesinde, kamu kaynağını kullananların kaynakların etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılmasında sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Ayrıca 18 Ocak 2007 tarihli 26407 sayılı Taşınır Mal Yönetmeliğinin 5'inci maddesine göre; sorumlular taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak zorundadır.

Yönetmelik'in "kullanılmaz hale gelme, yok olma veya sayım noksanı nedeniyle çıkış" başlıklı 27'nci maddesinde ise;

“(1) Tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı taşınırın ölmesi halinde, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılır.

(2)

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hallerde kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik olup olmadığı araştırılarak sonuçları ayrı bir tutanakta belirtilir ve 5 inci madde hükmüne göre işlem yapılır.”

hükmü mevcuttur.

Bununla birlikte, Kurum ile İstanbul üniversitesi arasında yapılan götürü bedel üzerinden sağlık hizmeti satın alım sözleşmesinin Ortak Hükümler başlıklı 9'uncu maddesinin (c) fıkrasında; Sağlık Hizmet Sağlayıcısının (SHS) usulsüz ve yersiz işlemler (Kurum mevzuatına aykırı işlem) yaptığının tespit edilmesi ve/veya Sağlık Bakanlığınca; kayıt ve bilgi yönetim sistemine kayıtlı olmayan ve/veya yasaklanan ilaç ve/veya tıbbi malzemeler ile belirlenmiş olan kullanıma ilişkin tanıma aykırı ilaçların verildiği ve/veya kullanıldığının tespit edilmesi halinde tespit edilen bu sağlık hizmetlerine ilişkin bedeller kanuni faizi ile birlikte SHS'ye yapılan ödemeden düşüleceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kurum eczacılarınca eczane hizmetlerinden olan ilaç ve tıbbi malzemelerin evsafına uygun olarak kuruma kabul edileceği ve bunların uygun şekilde ve Ayniyat Yönetmeliği hükümlerine göre depo edilmesi, yıl içinde miktarı azalan ilaç ve tıbbi malzemenin zamanında alınması için ihtiyaçların idareye iletilmesi gerektiği, az kullanılan eşdeğer ilaçların sarfını sağlamak için eczane mevcutlarını sık sık servislere duyurarak, bu ilaçların kullanılmasının teminini sağlanması, miadının dolması yaklaşan ilaçların tüketiminin sağlanması, tüketilme imkanı olmadığı takdirde başka kurumlara devir edilmesi, ona rağmen miadı dolan tıbbi sarf malzeme ve ilaçların kullanıma verilmek yerine, “Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi” düzenlenerek kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde; Hastane tarafından son kullanma tarihi yaklaşan ilaç ve tıbbi malzemelerinin kontrolüne dair kontrol sisteminin bulunmadığı, miadının dolması yaklaşan ilaçların tüketiminin sağlanmasına ilişkin mevzuatla verilen görevin getirilemediği, son kullanım tarihleri geçmiş olan ilaçların “Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi” düzenlenerek kayıttan düşülmesi gerekirken, son kullanım tarihi geçmiş ilaçların kullanılarak Sosyal Güvenlik Kurumuna faturalandırıldığı tespit edilmiştir.

Üniversite Hastanesi tarafından 430 adet ilacın son kullanım tarihinin geçmesine sebep olunmuş ve buna rağmen kayıtlardan düşülmeyerek hastalarda kullanıldığı ve Sosyal Güvenlik Kurumuna bu ilaçlar için toplamda 60.346,50 TL’lik faturalandırma yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, konuyla ilgili olarak tüm birimlere, depo kontrollerini düzenli şekilde yapmaları, son kullanma tarihi geçmiş ilaç ve malzemeleri tespit ederek imha komisyonuna sunulmak üzere eczaneye iade etmeleri gerektiği bildirildiği ifade edilmiştir.

Hastane tarafından miadının dolması yaklaşan ilaç ve tıbbi malzemelerin takibine ilişkin etkin bir kontrol mekanizmasının kurulması, son kullanım tarihi geçmiş ilaç veya tıbbi malzemelerin kayıttan düşülmesi mevzuata uygun olacaktır.

BULGU 2: Sağlık Güvencesi Kapsamında Olmayan Sağlık Hizmetinden Faydalanan Yabancı Uyruklu Hastalardan Tahsil Edilen Gelirin Yurt Dışı Gelirleri Hesabında Takip Edilmemesi

Sağlık güvencesi kapsamında olmayan sağlık hizmetinden faydalanan yabancı uyruklu hastalardan tahsil edilen gelirin yurt dışı gelirleri hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen Fiyat Usul ve Esaslarının, “Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmelik” Kapsamındaki Kişilere Sunulan Sağlık Hizmetlerinin Fiyatlandırma Usul Ve Esasları” başlıklı 12’nci maddesinde; d) Kamu üniversitelerine bağlı tıp fakülteleri hastaneleri (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, diş hekimliği fakülteleri) ve Sağlık Bakanlığı’na bağlı sağlık kurum ve kuruluşları, sağlık turizmi ve turistin sağlığı kapsamında elde edilen gelirlerin ayrı bir hesapta (yurt dışı satışlar hesabı) izlenmesi zorunludur.

Usul ve Easlar uyarınca, sağlık turizmi ve turistin sağlığı kapsamında elde edilen gelirlerin ayrı bir hesapta, 601 Yurtdışı Satışlar hesabında izlenmesi gerektiği halde, 17.321.573,91 TL'lik yabancı hastalardan elde edilen gelirin bu hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, ilgili birimler arasındaki koordinasyonun sağlanmasının ardından gerekli düzeltmeler yapıldığı, bundan sonraki süreçte yabancı uyruklu hastalardan elde edilen gelirlerin, ilgili mevzuata uygun şekilde "601 Yurtdışı Satışlar" hesap kodu üzerinden kayıt altına alınacağı ifade edilmiştir.

Sağlık güvencesi kapsamında olmayan sağlık hizmetinden faydalanan yabancı uyruklu hastalardan elde edilen gelirin Yurt Dışı Satışlar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Uzaktan Hasta Değerlendirilmeye Yönelik Sağlık Hizmetleri İle İlgili Tespit Edilen Hususlar

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetinin gerçekleştirilmesinde mevzuata uygun olmayan hususlar görülmüştür.

a) Mevzuatta Yer Almayan ve Mevzuatın Yetkilendirmediği Sağlık Hizmeti için Fiyat Belirlenerek Hastadan Ücret Alınması

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun “Temel Esaslar” başlıklı 3’üncü maddesinin (c) bendi ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 355’inci maddesinin “ç” bendi kapsamında Kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık kuruluşları veya sağlık işletmelerinde verilen her türlü hizmetin tarifelerini belirleme ve tasdik etme yetkisi Sağlık Bakanlığına verilmiştir.

3359 sayılı Kanunu’nun 3’üncü maddesinin c bendi ile 1 sayılı CB Kararnamesi’nin 355/ç” bendi, 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu’nun 28’inci maddesi hükümlerine dayanarak Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin eki EK:1 Fiyat Tarifeleri Usul ve Esaslarının;

“Amaç ve Kapsam” başlıklı 1’nci Bölümünde;

Bu tarifenin amacının, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları ile devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucularının (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri), belediye hastaneleri tarafından sunulan sağlık hizmetlerinin (ön tanı, tanı, tedavi, tıbbi rehabilitasyon, acil sağlık hizmetleri ile sağlık turizmi) fiyat tarifeleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlenmesi olduğu,

Bu tarifenin kapsamının ise, Bakanlık bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları ile devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucularını (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri), belediye hastaneleri tarafından sunulan sağlık hizmetlerini (ön tanı, tanı, tedavi, tıbbi rehabilitasyon, acil sağlık hizmetleri ile sağlık turizmi); Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, insan sağlığına yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından sunulması uygun görülen (birinci basamak sağlık hizmetleri ile aile hekimliği hizmetleri hariç) sağlık hizmetlerini; Bu fiyat tarifi eki Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Listesi (Ek-2A) listesinde yer alan fiyatlar kamu ve özel tüm sağlık hizmet sunucuları tarafından sunulan sağlık hizmetleri olduğu,

Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin Genel Uygulama İlkeleri” başlıklı 3’üncü Bölümünde;

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında olan kişilere sunulan sağlık hizmetlerinin 5510 Sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı hükümleri çerçevesinde fiyatlandırılacağı; Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanmayan

sağlık hizmetlerinin, kişiler GSS kapsamında olsa dahi Ek-2 Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi üzerinden fiyatlandırılacağı; GSS kapsamında olmayan veya GSS kapsamında olduğu halde sağlık hizmet bedelini kendisinin ödeyeceğini beyan eden kişilere sunulan sağlık hizmet bedellerinin Ek-2 SHFT üzerinden fiyatlandırılacağı; 5510 Sayılı Kanun'un Geçici 20'nci maddesi kapsamında yer alan banka ve sandık kapsamındaki iştirakçiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin mensuplarına yönelik sunulacak sağlık hizmetleri için Ek-2 SHFT fiyatlandırılacağı,

"Diğer Hususlar" başlıklı 16'ncı bölümünde ise;

Kamu üniversitelerine bağlı tıp fakülteleri hastaneleri (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri) ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kurum ve kuruluşları Tarife eki listelerde yer almayan herhangi bir işlem için fiyat belirleyemeyeceği,

Kamu üniversitelerine bağlı tıp fakülteleri hastaneleri (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri) ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kurum ve kuruluşları özel oda, özel hizmet, özel muayene gibi herhangi bir nedenle Tarife eklerinde yer almayan bir işlem için ücret tahsili yapamayacağı,

açıkça ifade edilmiştir.

Ayrıca, 18 Haziran 2020 tarihli 31159 sayılı Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik "Fiyatların tespiti" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasına göre mal ve hizmetlerin fiyatlarının tespiti, yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edilebilmektedir.

Sağlık Bakanlığı tarafından 10.02.2022 tarihli 31746 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik sağlık hizmetinin mekândan ve coğrafyadan bağımsız olarak ve çağdaş tıbbî teknolojiye dayanılarak sunulmasına hizmet etmek üzere; uzaktan sağlık hizmetinin kapsamına, uzaktan sağlık hizmeti sunacak sağlık tesislerine izin verilmesine, uzaktan sağlık bilgi sisteminin geliştirilmesine, tescil edilmesine, sağlık tesislerinin bu kapsamda denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Yönetmelik uyarınca, uzaktan sağlık hizmeti faaliyet izin belgesinin, uzaktan sağlık hizmeti sunmak isteyen sağlık tesisine gerekli şartları sağlaması hâlinde Bakanlıkça verileceği belirtilmiş ve Hastane tarafından da bu faaliyet izin belgesi 06.12.2022 tarihinde alınmıştır.

21.04.2024 tarihli 32524 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sağlık Bakanlığı tarafından Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu 2024/2 No.lu Kararı ile Sağlık Uygulama Tebliğinin 2.1.1.B’inci maddesine;

“Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri” başlıklı, “1) *Sağlık Bakanlığınca yayımlanan “Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik doğrultusunda, Sağlık Bakanlığı denetiminde, MHRS’ den randevu almış ve “Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri” nin takip ve kontrolünü (kimlik doğrulama, kişisel verilerin korunması vb.) yapmak üzere oluşturulmuş olan sistem tarafından Kuruma bildirilen kişilere; Sağlık Bakanlığına bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunucuları bünyesinde polikliniklerde mesai saatleri içinde uzman hekimler tarafından, uzaktan sağlık hizmetinin elverdiği ölçüde muayene, tetkik sonuçlarının, klinik bulguların değerlendirilmesi, izlenmesi, tedavi ve ilaç yönetimi yapılması, teşhis edilmiş olan kronik hastalık kontrolü, e-reçete ve e-rapor düzenlenmesi olarak verilen sesli ve görüntülü sağlık hizmetleri” ifadesi eklenmiştir.*

Ayrıca, Kararda Sağlık Bakanlığına bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunucuları bünyesinde polikliniklerde gerçekleştirilen uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetinin, sosyal güvenlik kapsamında olan kişilerce talep edilmesi durumunda devamı maddesinde belirtilen tutar kadar Sosyal Güvenlik Kurumuna faturalandırılabilceği hükmü yer almaktadır.

04.06.2024 tarihli ve E-23642684-407.03-244784371 sayılı yazı ile Sağlık Bakanlığı tarafından, Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinde “Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri” “S520032” kodu ile sunulabilecek sağlık hizmetleri kapsamına alınarak “*Sağlık Bakanlığına bağlı ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti sunucularınca yapılması halinde faturalandırılabilir*” açıklaması eklenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat uyarınca ülke genelinde Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, insan sağlığına yönelik her türlü sağlık hizmetlerinin sunumu ve fiyat tarifesinin belirleme yetkisi Sağlık Bakanlığında olmakta, sağlık hizmeti sunan kamu veya özel kişiler, Bakanlık tarafından oluşturulan tarifeye uygun olarak hizmet sunmak ve fiyat belirlemek zorundadır. Öyle ki, kişi sosyal güvenlik kapsamında ise sağlık hizmeti ücreti Sağlık Uygulama Tebliği eki listedeki fiyatlar üzerinden Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanacak, sosyal güvenlik kapsamında değil ise Türk ya da yabancı olmasına göre Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi veya Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı

Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinde yer alan hizmetler ve karşılığı fiyatlar üzerinden kişiden tahsil edilebilecektir. Özetle, sağlık hizmeti sağlayıcıları, Bakanlık tarafından oluşturulan tarifeye uygun olarak hizmet sunmak ve fiyat belirlemek zorundadır.

1. Sağlık Uygulama Tebliğinde veya Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinde Yer Almayan Uzaktan Muayene İşlemi İçin Fiyat Belirlenerek Hastadan Ücret Alınması

Hastanede Sağlık Bakanlığı Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin eki EK:1 Fiyat Tarifeleri Usul ve Esaslardaki düzenlemeye aykırı olarak fiyat tarife eki listelerde yer almayan “uzaktan muayene” adı altında gerçekleştirilen sağlık hizmeti için fiyat belirlendiği ve hastalardan ücret tahsil edildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, 2022 yılında yayımlanan Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre bazı sağlık kuruluşlarına uzaktan sağlık hizmeti faaliyet izin belgesi verilmiş olsa da kamu ve özel sağlık sunucularının nisan ve haziran aylarına kadar Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan Sağlık Uygulama Tebliği ve Fiyat Tarifeleri Usul ve Esaslarına ekli listelerde yer almayan sağlık hizmeti olan “uzaktan muayene” için fiyat belirleyip hastadan ücret tahsil etmesi mümkün değildir.

Ancak, üniversite yönetim kurulunun bu konuda herhangi bir kararı olmadan Hastane idaresi tarafından 2023 yılı ve 2024 yılının ilk aylarında Sağlık Bakanlığı ve yönetim kurulunun yerine geçerek, yetkisinde olmayan, Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan Sağlık Uygulama Tebliği ve Fiyat Tarifeleri Usul ve Esaslarına ekli listelere henüz eklenmemiş “uzaktan muayene” adı altında sağlık hizmeti için fiyat belirlendiği ve hastalardan ücret tahsil edildiği görülmüştür.

Sağlık Bakanlığının yetkisinde bulunan ve Bakanlığın belirlediği fiyat tarife eki listelerde yer almayan sağlık hizmetleri için üniversite yönetim kurulunun kararı dahi bulunmadan Hastane İdaresi tarafından fiyat belirlenmesi ve hastadan ücret tahsil edilmesi mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

11. Sağlık Uygulama Tebliği ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi “Uzaktan Hasta Değerlendirilmeye Yönelik Sağlık Hizmetleri” Kapsamında Yetkilendirilen Kurumlar Kapsamına Üniversite Hastaneleri Dahil Edilmemesine Rağmen Yetkisiz Olarak Tahsilat Yapılması

Hastane tarafından Sağlık Uygulama Tebliği ve Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi “Uzaktan Hasta Değerlendirilmeye Yönelik Sağlık Hizmetleri” Kapsamında yetkilendirilen kurumlar kapsamına üniversite hastaneleri dahil edilmemesine rağmen yetkisiz olarak tahsilat yapıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, 21.04.2024 tarihinde Sağlık Uygulama Tebliği ekli listeye ve 04.06.2024 tarihinde ise Kamu Sağlık Hizmeti Fiyat Tarife eki listelere “Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri” adı altında sunulabilecek sağlık hizmetleri kapsamında belirtilmekle birlikte, üniversite ve özel hastaneler bu hizmeti verebilecek kurum olarak belirtilmemiştir. Nitekim, 2022 yılında yayımlanan Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre bazı sağlık kuruluşlarına uzaktan sağlık hizmeti faaliyet izin belgesi verilmiş olsa da; söz konusu hizmet için Sağlık Bakanlığı tarafından Tarife eki listelerde yetkilendirilmediği görülen Hastanenin fiyat belirlemesi ve hastalardan ücret tahsil etmesi mümkün değildir.

Ancak, Sağlık Bakanlığının belirlediği fiyat tarife eki listelerde “Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri” adı altında sağlık hizmetini verebilecek kurumlar kapsamında üniversite hastaneleri yer almadığı halde Sağlık Bakanlığı ve yönetim kurulunun yerine geçerek, yetkisinde olmayan, Hastane İdaresi tarafından söz konusu sağlık hizmeti için fiyat belirlendiği ve hastadan ücret tahsil edildiği tespit edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının belirlediği fiyat tarife eki listelerde “Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri” adı altında sağlık hizmetini verebilecek kurumlar kapsamında üniversite ve özel hastaneler yer almadığı halde üniversite yönetim kurulunun kararı dahi olmadan Hastane İdaresi tarafından söz konusu sağlık hizmeti için fiyat belirlenmesi ve hastadan ücret tahsil edilmesi mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

b) Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Uymadan Protokol Yoluyla Anlaşma Yapılması

Hastane tarafından “uzaktan muayene” adı altında uzaktan sağlık hizmetlerinin sunumu için ve ayrıca Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS) kapsamında randevu oluşturulmasını, bulguların girilmesini ve içerik paylaşılmasını sağlayan yazılımın Kamu İhale Kanunu hükümlerine uymadan ihalesiz olarak bir firmadan temin edildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde

edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun;

“Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişilerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği,

“Temel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinde ise; “İdarelerin, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu ve bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usuller olduğu,

hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, her türlü kamu kaynağını kullanan görevliler kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludurlar. Yine söz konusu kamu görevlileri, kamu kaynağı kullanılarak yapılacak alımlarda saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak zorundadırlar.

Kanun koyucu Kanun’un 5’inci maddesinde belirlenen zorunlulukların yerine getirilebilmesi için 4734 sayılı Kanun ile gerekli tüm düzenlemeleri hüküm altına almıştır. Buna göre bu Kanun kapsamında yapılacak tüm alımlarda uygulanması gereken temel ihale usulü açık ihaledir. Açık ihale dışında yapılabilecek alım usulleri ise Kanun’da saymak suretiyle açıkça belirlenmiştir.

Yapılan incelemede, Hastane tarafından gerçekleştirilen uzaktan sağlık hizmetlerinin sunumu ve Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS) kapsamında randevu oluşturulmasını, bulguların girilmesini ve içerik paylaşılmasını sağlayan yazılımın 4734 sayılı Kanun’un yukarıda da değinilen hükümlerine uyulmaksızın, bir firmadan ihalesiz olarak düzenlenen bir

protokol ile gerçekleştirildiği ve gerçekleştirilen online muayene randevusu adedi kadar ve söz konusu protokolde belirlenen yüzdelik tutar üzerinden firmaya ödemede bulunulduğu tespit edilmiştir.

c) Protokol Yapılan Firma Tarafından Yetkisiz Tahsilat Yapılması

Hastanede kamu görevlisi dışında özel hukuk tüzel kişiliği tarafından Kamu gelirlerinin tahsil edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunun “Yetkisiz tahsil ve ödeme” başlıklı 72’nci maddesinde;

Kanunların veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamayacağı,

Yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde; söz konusu tutarlar, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedileceği veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedileceği; ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılması gerektiği,

hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, Döner Sermaye İşletmeleri Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 17’nci maddesine göre; Kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi işletme adına tahsilat ve ödeme yapamayacağı gibi muhasebe hizmeti de veremeyeceği ifade edilmiştir.

Yönetmelik hükmü uyarınca, Kamu geliri kamu görevlileri eli ile tahsil edilmesi gerekmektedir. Ancak Hastanede çalışmakta olan öğretim üyelerince verilen uzaktan sağlık hizmeti karşılığı elde edilen gelir Özel Hukuk Tüzel Kişisi tarafından tahsil edilerek, kalan tutarın Hastaneye aktarılması şeklinde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu gelirlerinin kamu görevlileri dışında kişilerce tahsil edilmesi mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

d) Hastane ve İlgili Öğretim Üyeleri Dışında Kişilerce Hasta Kişisel ve Tıbbi Verilerine Ulaşılmasına İzin Verilmesi

Hastane ve ilgili öğretim üyelerinin sorumluluğunda olan kişisel ve tıbbi verilerin başka kişiler ile paylaşıldığı tespit edilmiştir.

7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9 uncu ve Ek 11 inci maddeleri ile 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 355 inci ve 508 inci maddelerine dayanılarak hazırlanan Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik'in

“Altyapı ve teknik donanım” başlıklı 6’ncı maddesinde; sağlık tesisinin, sağlık meslek mensubunun uzaktan sağlık bilgi sistemine bağlanabilmesi için gerekli altyapı ve teknik donanım imkânlarını sağlayacağı,

“Kişisel verilerin korunması” başlıklı 12’nci maddesinde; uzaktan sağlık hizmeti sunumunda hasta mahremiyetinin ve kişisel verilerinin korunmasından hizmeti veren sağlık tesisi ve sağlık meslek mensubunun sorumlu olduğu, veri sorumlusu ve veri işleyen sıfatlarını haiz kişilerin, bu Yönetmelik kapsamında sundukları hizmetler aracılığıyla elde ettikleri kişisel verileri 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuatına uygun bir şekilde işleyeceği ve bu verilerin güvenliğini sağlamaya yönelik her türlü teknik ve idari tedbiri alacağı,

belirtilmiştir.

Ayrıca, 24.03.2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde; kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi kişisel veri olarak; “Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları” başlıklı 6’ncı maddesinde ise ; kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veri olarak tanımlanmıştır.

Hastane ile söz konusu firma arasında yapılan Lisans Sözleşmesi’nin

“Tanımlar” başlıklı 1’inci maddesinde; "Yazılım"/"Platform", Genel bilgi açısından Hastane tarafından Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik kapsamında, uzaktan sağlık hizmetlerinin sunumu için ve ayrıca Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS) kapsamında randevu oluşturulmasını, bulguların girilmesini ve içerik paylaşılmasını sağlayan ve böyle kullanılması amaçlanmış yazılım olan Evital - Danışan Odaklı e-Sağlık Platformu ve

Web/Mobil Uygulamaları Yazılımı, herhangi bir Yazılım Güncellemesi ve Hizmet Sürümü dahil olmak üzere olarak tanımlanmakta;

“İzin Verilen ve Kullanımlar ve Sınırlamalar” başlıklı 4.9’uncu maddesinde ise; Hastane tarafından yetkilendirilen hekimlerin Platform ‘da, görüntülü görüşme ve mesajlaşma yapabileceği, görüşme sırasında ya da sonrasında hasta öyküsü, teşhis, öneriler, rapor, reçete verilerini girebileceği,

belirtilmiştir.

Özet olarak, Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik’in belirtilen hükümleri uyarınca, uzaktan sağlık hizmetini sunan sağlık tesisi, sağlık meslek mensubunun uzaktan sağlık bilgi sistemine bağlanabilmesi için gerekli altyapı ve teknik donanım imkânlarını sağlamakla mükelleftir. İlave olarak, uzaktan sağlık hizmeti sunan Hastanenin, sundukları hizmetler aracılığıyla elde ettikleri kişisel verilerin 6698 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatına uygun bir şekilde işlenmesi ve güvenliğin sağlanmasına yönelik her türlü teknik ve idari tedbirlerin Hastane tarafından alınması gerekmektedir.

Öyle ki, sağlık meslek mensubunun uzaktan sağlık bilgi sistemine bağlanabilmesi için gerekli altyapı ve teknik donanım imkânlarını sağlanmasından ve kişisel verilerin ilgili mevzuatına uygun bir şekilde işlenmesi ve güvenliğin sağlanmasına yönelik her türlü teknik ve idari tedbirlerin alınmasından uzaktan hizmet sağlayıcı olan Hastane sorumlu iken, başka bir firma tarafından yazılım temin edilerek, Hastane ve Hastane öğretim üyesinin sorumluluğunda olan kişisel veriler başka kişiler ile paylaşılmıştır.

e) Mevzuatta Yeri Olmayan Bir Usulde Öğretim Üyelerine Ek Ödemenin Dağıtılması

Hastane tarafından Uzaktan Hasta Değerlendirmesine İlişkin Sağlık Hizmeti karşılığı elde edilen gelir, mevzuatta hüküm ve yetkili kurulu tarafından alınan bir karar bulunmadığı halde hizmeti gerçekleştiren öğretim üyelerine dağıtımının yapıldığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Döner sermaye” başlıklı 58’inci maddesi (c) fıkrasında tıp ve diş hekimliği fakülteleri ile sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinin hesabında toplanan döner sermaye gelirleri bakiyesinden, bu yerlerde; gelir getiren görevlerde çalışan öğretim üyesi ve öğretim görevlilerine, bu yerlerde görevli olmakla birlikte gelire katkısı olmayan öğretim üyesi ve öğretim görevlilerine, diğer öğretim elemanlarına, 657 sayılı

Devlet Memurları Kanununa tabi personel ile aynı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre sözleşmeli olarak çalışan personele ek ödeme yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Bahsi geçen Kanunun 58'inci maddesi (h) fıkrasında; Öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden dolayı 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 73 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca alınan ilave ücretler döner sermaye işletmesinin ayrı bir hesabında toplanacağı, bu tutardan ayrıca Hazine payı kesintisi ve (b) fıkrası uyarınca kesinti yapılmayacağı, bu şekilde elde edilen gelirin yüzde 50'sinden az ve yüzde 60'ından fazla olmamak üzere üniversite yönetim kurulunca tespit edilecek oranı, mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunan öğretim üyesine, mesai içinde gerçekleştirilen iş miktarı ve çeşidi dikkate alınarak belirlenen toplam performansı aşmamak kaydıyla, ek ödeme matrahının yüzde 950'sini geçmemek üzere her ay ayrıca ödeneceği hükme bağlanmıştır.

2547 sayılı Kanunun 58'inci maddesi (h) ve (i) fıkralarına dayanılarak Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanarak 18.02.2011 tarih ve 27850 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesine göre Yönetmelik'in amacı, yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak yapılacak ek ödeme oranları ile bu ödemelerin usul ve esaslarını belirlemektir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde; Mesai dışı fark ücreti: Öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için 5510 sayılı Kanunun 73'üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca belirlenen ve hizmet alan tarafından ödenen ücret olarak tanımlanmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde, Döner sermaye gelirlerinden öğretim elemanları ve diğer personele dağıtılacak ek ödemeler, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara ve oranlara uygun olarak yetkili kurullara tanınan yetki çerçevesinde birimler veya alt birimler bazında yapılacağı, yapılacak ek ödemeye esas katkı oranlarının belirlenmesinde 5'inci maddede belirlenen; kurumsal katkı puanı (A puanı), bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı), eğitim-öğretim faaliyeti puanı (C puanı), bilimsel faaliyet puanı (D puanı) ve diğer faaliyetler puanı (E puanı) esas alınacağı, Kanunun 58'inci maddesinin

(c) fıkrası kapsamında bulunan birimlerde söz konusu puanların tamamının kullanılacağı, ek ödemenin, personele fiilen hizmete katkı sağladığı sürece verilebileceği,

Mezkur Yönetmelik'in "Dağıtım esasları" başlıklı 5'inci maddesinde ise, Bireysel gelir getirici faaliyet puanının (B); kurum içinde bireysel gelir getirici faaliyetlerden dolayı alınan mesai içi (B1), mesai dışı ilave ücret alınmayan (B2) ve mesai dışı ilave ücret alınan (B3) puanlarının toplamından oluştuğu, her bir döner sermaye birimi için Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan "Gelir Getirici Faaliyet Cetveli"ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanların kullanılarak hesaplanacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Yükseköğretim Kanunu ve Ek ödeme Yönetmeliği kapsamında, öğretim üyesine mesai dışı ücret geliri veya ek ödeme esaslarına göre dağıtım yapılabilecektir.

Dağıtılacak ek ödemeler, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara ve oranlara uygun olarak yetkili kurullara tanınan yetki çerçevesinde birimler veya alt birimler bazında ve ek ödemeye esas katkı oranlarının belirlenmesinde 5'inci maddede belirlenen puanlar esas alınarak gelire fiilen katkısı bulunan personele yapılabilecektir.

Öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden 5510 sayılı 73'üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca alınan ilave ücretlerden ayrıca Hazine payı kesintisi ve (b) fıkrası uyarınca kesinti yapılmadan elde edilen gelirin yüzde 50'sinden az ve yüzde 60'ından fazla olmamak üzere üniversite yönetim kurulunca tespit edilecek oran mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunan öğretim üyesine ayrıca ödenebilecektir.

Eğer Uzaktan Hasta Değerlendirmesine ilişkin Sağlık Hizmeti ek ödeme esas teşkil eden sağlık hizmeti olarak değerlendirilmesi durumunda, her yapılan hizmet için mevzuatın öngördüğü şekilde puanlama yapılması ve bunun üzerinden hesaplanan tutarların hizmeti gerçekleştiren öğretim üyesine ödenmesi gerekmektedir.

Mesai dışı gelirin dağıtımı olarak değerlendirilmesi durumunda ise, Uzaktan Hasta Değerlendirmesine ilişkin Sağlık Hizmeti randevu saatlerine bakıldığında neredeyse hepsi mesai saatleri içinde gerçekleştirilmiştir. Hastadan tahsil edilen ücreti mesai dışı gelir olarak nitelenmek mümkün değildir.

Uzaktan Hasta Değerlendirmesine ilişkin Sağlık Hizmeti karşılığı elde edilen gelir ne mesai dışı gelir ve ne de ek ödemeye ilişkin döner sermaye geliri olarak tanımlanabilmektedir.

Öyle ki, söz konusu mevzuatta yeri olmayan sağlık hizmetine ilişkin gelirin, Hastane tarafından dağıtımının hangi usul ve esaslar kapsamında yapıldığı anlaşılamamış olmakla birlikte söz konusu elde edilen gelirlerin dağıtılmasına ilişkin Üniversite Yönetim Kurulunca alınmış karara da rastlanmamıştır.

Ancak, Hastane tarafından uygulamada uzaktan muayene nedeniyle elde edilen gelirin %70'i hizmeti gerçekleştiren öğretim üyesine, %10'u Döner Sermaye İşletmesine, %20'si (tahsili yapılan tutardan doğrudan kesinti yapılmak suretiyle) de yazılım şirketine dağıtılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, söz konusu firma ile yapılan "Yazılım Lisans Sözleşmesi" kapsamında 2025 yılına kadar uygulanacak olan uzaktan sağlık hizmetinin sona erdirildiği ve bundan sonraki süreçlerde bu hususa azami dikkat gösterileceği, ödeme işlemlerinin de yalnızca usule uygun olarak düzenlenecek protokollere istinaden gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Yetki verilmemiş sağlık hizmetlerinden elde edilen gelirin, Hastane yönetimi tarafından mevzuatta yeri olmadan yetkisini de aşarak, Hastane yönetimi tarafından sağlık hizmetini gerçekleştiren öğretim üyesine dağıtılması mevzuata uygun değildir.

BULGU 4: İlave Ücrete İlişkin Parasal Sınırların Aşılması

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama Araştırma ve Geliştirme Hastanesinde hastalardan tahsil edilen muayene veya muayene harici işlemler nedeniyle, mesai dışında öğretim üyesi için belirlenen ilave ücrete ilişkin parasal sınırın aşıldığı görülmüştür.

24.03.2013 tarih ve 28597 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nin "İlave ücret" başlıklı 1.9 maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, tedavi olan kişilerden kurumca belirlenen oranı geçmemek üzere ilave ücret alınabileceği; (b) bendinde ise, Yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için bir defada asgari ücretin iki katını geçmemek üzere, kurumca belirlenmiş sağlık hizmetleri bedelinin poliklinik muayenelerinde en fazla iki katı, diğer hizmetlerde en fazla bir katı kadar ilave ücret alınabileceği hükümlerine yer verilmiştir.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3'üncü maddesi (c) bendinde yer alan hükme dayanılarak Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan

kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık kuruluşları veya sağlık işletmelerinde verilen her türlü hizmetin Fiyat Tarifesi ile bu Fiyat Tarifelerine Yönelik Usul ve Esasların “Diğer Hususlar” başlıklı 16’ncı maddesi (c) bendinde kamu üniversitelerine bağlı tıp fakülteleri hastanelerinde (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, diş hekimliği fakülteleri) öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için muayenelerde poliklinik muayene bedelinin iki katını kadar diğer hizmetlerde ise hizmet bedelinin yüzde 60’ına (altmış) kadar, bir defada net asgari ücretin iki katını geçmemek üzere öğretim üyesi farkının tahsil edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik’in “Fiyatların tespiti” başlıklı 7’nci maddesi birinci fıkrasında, bu işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının, yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edileceği düzenlemesi yapılmıştır.

Yönetim kurulunun 23.02.2023 tarihli 106 No’lu Kararında; mezkur mevzuatın öngördüğü limitler dahilinde mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için poliklinik muayenelerinde en fazla iki katı, diğer hizmetlerde en fazla bir katı kadar öğretim üyesi farkının/ilave ücretin alınabileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, döner sermayeli işletmelerde sunulan hizmetlerin fiyatının üniversite yönetim kurulunca tespit edileceği, sağlık uygulama ve araştırma merkezinde öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için poliklinik muayenelerinde en fazla iki katı, diğer hizmetlerde en fazla bir katı kadar öğretim üyesi farkının/ilave ücretin alınabileceği anlaşılmaktadır.

Ayrıca, bilimsel faaliyetler Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca araştırma geliştirme faaliyetlerinin altında yer almakta ve konusu itibarıyla araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri ifade etmektedir.

Ancak, yapılan denetimlerde Hastane yönetimi tarafından Üniversite Yönetim Kurulunun fiyat belirleme yetkisi aşılarak

- Bilimsel görüş adı altında muayene veya muayene dışı işlemlerden,
- Hastaneler Genel Direktörlüğü (HAGED) veya Döner Sermaye Şartlı Bağış (D.S.Ş.B.) ve Diğer Ücretler adı altında oluşturulan kodlar kullanılarak gerçekleştirilen muayene dışı hizmetlerden,
- Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan işlemler için ilave ücret bedelinin üstünde fiyatlar ile muayene dışı işlemlerden,
- Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan hizmetlerin kodlarını .1, .2 noktalı kodlar ile çoğaltıp, bu hizmetler için farklı fiyat oluşturarak,

mevzuatın ve Yönetim Kurulunun öngördüğü sınırların üzerinde ilave ücretler belirlendiği ve hastadan tahsil edildiği tespit edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle Hastanenin poliklinik muayenesi ve muayene hariç sağlık hizmetleri ücretlerine öngörülen tutarın üzerinde ilave ücret belirleme yetkisi bulunmadığından, Sağlık Uygulama Tebliği ve Yönetim Kurulunun bu doğrultuda aldığı karar uyarınca belirlenen parasal sınırların aşılmaması, poliklinik muayenesi ve muayene hariç sağlık hizmetleri için sınırının üzerinde fiyatlar belirlenerek ilave ücret sınırının üstünde herhangi bir ilave ücretin hastadan alınmaması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, İlgili kanunlar doğrultusunda söz konusu hizmetler yeniden fiyatlandırılarak uygulama bu çerçevede sürdürüleceği belirtilmiştir.

Hastane Fakülte Yönetim Kurulu ve Hastane İdaresi tarafından üniversite yönetim kurulunun fiyat belirleme yetkisini de aşarak ilave ücret sınırının aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 5: Üniversite Yönetim Kurulunca Otelcilik Hizmetleri için Alınacak İlave Ücretin Belirlenmesine Yönelik Kararın Alınmaması

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi bünyesinde bulunan odalarda sunulan otelcilik hizmetleri için kişilerden ilave ücret alınıp alınmayacağına ve alınacaksa ne kadar alınacağına dair Üniversite Yönetim Kurulunca alınmış herhangi bir kararın bulunmadığı görülmüştür.

24.03.2013 tarih ve 28597 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nde;

“İlave ücret alınması” başlıklı 1.9.1.'inci maddesinde ilave ücret alınması uygulamasında Kurumla sözleşmeli; vakıf üniversiteleri, ikinci ve üçüncü basamak özel sağlık hizmeti sunucuları tarafından; Kurumca belirlenen oranı geçmemek kaydıyla kişilerden ilave ücret alınabileceği,

Otelcilik hizmetlerinde ilave ücret uygulaması” başlıklı 1.9.4'üncü maddesinde ise, sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularının, asgari banyo, TV ve telefon bulunan; 2 yataklı odalarda sundukları otelcilik hizmetleri için SUT eki EK-2/B Listesinde 510.010 kod ile yer alan “Standart yatak tarifesı” işlem bedelinin 1,5 katını, tek yataklı odalarda ise 3 katını geçmemek üzere kişilerden ilave ücret alabileceği,

Günübirlik tedavi kapsamındaki işlemler sırasında verilen otelcilik hizmeti için ise en fazla SUT eki EK-2/B Listesinde yer alan “Gündüz yatak tarifesı” işlem bedelinin 3 katına kadar ilave ücret alınabileceği,

düzenlemesi yapılmıştır.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in “Fiyatların tespiti” başlıklı 7'nci maddesi birinci fıkrasında, bu işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edileceği hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, sağlık hizmeti sunan Hastane bünyesinde bulunan odalarda sunmuş oldukları otelcilik hizmetleri için kişilerden ilave ücret alınabileceği, alınmak zorunda olunmadığı alınacaksa bu konuda bir kararın alınması gerektiği ve sunulan bu hizmetin fiyatının mevzuatta ifade edilen oranlar dahilinde Üniversite Yönetim Kurulunca tespit edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Hastanede bulunan odalarda sunulan otelcilik hizmetleri için kişilerden ilave ücret alınıp alınmayacağına dair Üniversite Yönetim Kurulunca alınmış herhangi bir kararın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, üniversite yönetim kurulunca otelcilik hizmetlerine ilişkin ilave ücretlerin belirlenmesine yönelik karar süreci devam etmekte olup, mevcut durumda mevzuattaki tarifelere göre ücretlendirmeye geçildiği ifade edilmiştir.

BULGU 6: Sağlık Hizmetlerine İlişkin Fiyat Tarifelerinin Hatalı Uygulanması

İstanbul Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi tarafından sosyal güvence kapsamında olmayan Türk veya yabancı uyruklu sağlık hizmeti verilen kişiler için hatalı kamu sağlık hizmeti tarifesinin uygulandığı görülmüştür.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun “Temel Esaslar” başlıklı 3’üncü maddesinin c bendi ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 355’inci maddesinin “Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü” başlıklı “ç” bendi kapsamında Kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık kuruluşları veya sağlık işletmelerinde verilen her türlü hizmetin tarifelerini belirleme ve tasdik etme yetkisi Sağlık Bakanlığına verilmiştir.

33359 sayılı Kanunu’nun 3’üncü maddesinin c bendi ile 1 sayılı CB Kararnamesi’nin 355/ç” bendi, 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu’nun 28’inci maddesi hükümlerine dayanarak hazırlan Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin eki EK:1 Fiyat Tarifeleri Usul ve Esaslarının;

Amaç ve Kapsam” başlıklı 1’nci maddesinde;

Bu tarifenin amacının, Sağlık Bakanlığı bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları ile devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucularını (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri), belediye hastaneleri tarafından sunulan sağlık hizmetlerinin (ön tanı, tanı, tedavi, tıbbi rehabilitasyon, acil sağlık hizmetleri ile sağlık turizmi) fiyat tarifeleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlenmesi olduğu,

Bu tarifenin kapsamının ise, Bakanlık bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları ile devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucularını (devlet üniversite hastaneleri, sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, dış hekimliği fakülteleri), belediye hastaneleri tarafından sunulan sağlık hizmetlerini (ön tanı, tanı, tedavi, tıbbi rehabilitasyon, acil sağlık hizmetleri ile sağlık turizmi); Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, insan sağlığına yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından sunulması uygun görülen (birinci basamak sağlık hizmetleri ile aile hekimliği hizmetleri hariç) sağlık hizmetlerini; Bu fiyat tarifi eki Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Listesi (Ek-2A) listesinde yer alan fiyatlar kamu ve özel tüm sağlık hizmet sunucuları tarafından sunulan sağlık hizmetleri olduğu,

“Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin Genel Uygulama İlkeleri” başlıklı 3’üncü Bölümünde ise;

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında olan kişilere sunulan sağlık hizmetlerinin 5510 Sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı hükümleri çerçevesinde fiyatlandırılacağı; Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanı karşılanmayan sağlık hizmetlerinin, kişiler GSS kapsamında olsa dahi Ek-2 Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi üzerinden fiyatlandırılacağı; GSS kapsamında olmayan veya GSS kapsamında olduğu halde sağlık hizmet bedelini kendisinin ödeyeceğini beyan eden kişilere sunulan sağlık hizmet bedellerinin Ek-2 SHFT üzerinden fiyatlandırılacağı; 5510 Sayılı Kanun’un Geçici 20’nci maddesi kapsamında yer alan banka ve sandık kapsamındaki iştirakçiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin mensuplarına yönelik sunulacak sağlık hizmetleri için Ek-2 SHFT fiyatlandırılacağı,

İlave olarak "Uluslararası Sağlık Turizmi Ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmelik” Kapsamındaki Kişilere Sunulan Sağlık Hizmetlerinin Fiyatlandırma Usul ve Esasları” başlıklı 12’inci Bölümünün;

n fıkrasında, Genel Sağlık Sigortasından yararlanılmaması halinde ülkemizde oturma izni almış ve geçici T.C kimlik numarası olan yabancı uyruklu hastalara sunulan sağlık hizmetleri Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Listesi (Ek-2A) üzerinden ücretlendirileceği,

p fıkrasında ise, Türk soylu yabancılara Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi (EK-2) hükümlerine göre işlem tesis edileceği, ve bu kişilerin uyuşunda bulundukları ülke makamlarından aldıkları Türk soylu olduklarını gösterir “Apostil şerhli ya da Dışişleri Bakanlığınca/Valiliklerce onaylanmış” belgeyi veyahut Valilikler bünyesinde bulunan Tayin ve Tespit Komisyonlarınca “Türk soylu olduğuna yönelik kararı” ibraz etmeleri gerektiği, ayrıca Türk soylu olarak ücretlendirme Türk soylu belgesinin ibraz tarihinden itibaren sunulan sağlık hizmetlerini kapsayacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 08.01.2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’nci maddesinde, herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağını; yedinci fıkrasında ise, bu hükümden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye ise Cumhurbaşkanı’nın yetkili olduğu belirtilmiştir.

8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar kapsamında ücretsiz sağlık hizmetleri verilecek kişi ve kurumlar belirlenmekte ve ilgili kamu fiyat tarifelerinde bu kararlara atıf yapılmaktadır. Kararda 112 acil ve ambulans hizmetlerini talep edenlerden sosyal güvencesi olmayıp ödeme gücü olmayanlar ile insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen ve sağlık hizmetleri giderlerini karşılayacak durumda olmayan yabancı uyruklu kişiler istisna tutulmakta ve bunlar haricinde kimseye sağlık hizmetleri ücretsiz sunulmamaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, kamu ve özel sağlık hizmet sağlayıcıları tarafından tüm sağlık hizmetlerinin ücretlendirilmesine ilişkin Sağlık Bakanlığının yayınladığı Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin eki EK:1 Fiyat Tarifeleri Usul ve Esaslarının eki farklı fiyat tarifeleri mevcuttur. Sağlık hizmeti sağlayıcıları, Bakanlık tarafından oluşturulan tarifeye uygun olarak hizmet sunmak ve fiyat belirlemek zorundadır. Buna göre, sosyal güvenlik kapsamı dışındaki Türk vatandaşlarına verilen kamu sağlık hizmetleri için Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi (EK-2), sosyal güvenlik kapsamı dışındaki yabancı hastalar için ise Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi (EK-2A) belirlenmiştir. EK-2A fiyat tarifesindeki fiyatlar taban fiyatlar olmakta, Rektörlükçe belirlenecek kat sayı oranında işlem veya liste bazlı sağlık turizmi amaçlı veya turist olarak ülkeye gelen yabancı hastalara uygulanacak fiyatları belirleyebilmektedir.

Ayrıca, Genel Sağlık Sigortasından yararlanmayan ülkemizde oturma izni almış ve geçici T.C kimlik numarası olan yabancı uyruklu hastalar için bir istisna, sağlık hizmetleri ücreti olarak Hastane tarafından sağlık hizmetlerini gerçekleştirmeden önce mevzuatta belirtilen şekilde hazırlanmış Türk Soylu belgesini sunmasıdır ki bu durumda Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi (EK 2) uygulanmakta, mevzuatın öngördüğü şekilde Türk Soylu Belgesini sunmaması durumunda ise bu kişilere Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi (Ek-2A) uygulanması gerekmektedir.

Özet olarak, kamu üniversite hastanelerinden hizmet alan sosyal güvence kapsamı dışındaki Türk ve yabancı hastalara verilen sağlık hizmetlerinin yukarıda belirtilen fiyat tarifelerine göre ücretlendirilmesi ve/veya faturalandırılması gerekmekte, ayrıca, insan ticareti mağduru yabancı hastalar ile acil ve ambulans hizmeti verilen hastalardan sosyal güvencesi olmayan ve ödeme gücü bulunmayan kişiler haricinde kamu sağlık hizmetleri hiçbir kişi ve kuruma ücretsiz sunulmamaktadır.

Üniversite hastaneleri tarafından sağlık hizmetleri için mevzuatta öngörülen tarifeler uygulanmalı ve bu tarifeler üzerinden mevzuatın öngörmediği şekilde ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaması gerekmektedir.

a) Kişilere Türk Soylu Belgeleri Olmadan Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin Uygulanması

Genel Sağlık Sigortasından yararlanmayan yabancı uyruklu kişilere "Türk Soylu" belgesi olmadan Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin uygulandığı görülmüştür.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, sağlık hizmeti için başvuran Genel Sağlık Sigortasından yararlanmayan yabancı uyruklu kişilere "Türk Soylu" belgesinin sunulması durumunda belgenin sununmasından sonra Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin; "Türk Soylu" belgesi sunulmaması durumunda ise, Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinin uygulanması gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde; Türk soylu hasta statüsünde kaydedilen ve aldığı sağlık hizmetleri için düşük fiyat tarifi olan “Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifi (EK 2)” uygulanan hastaların usul ve esaslarda belirtilen belgelerinin olmadığı; ibraz edilen belgelerin düzenlemede belirlenen şartları sağlamadığı veya ibraz edilen belgelerin fotokopi belgeler olduğu, bunun sonucu olarak yabancı hastaların “Türk Soylu” hasta olarak kaydedilmek suretiyle hastalardan daha düşük fiyat tarifi olan Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifi ile ücret tahakkuku ve/veya tahsilinin yapıldığı görülmüştür.

Türk soylu belgesini sunmayan genel sağlık sigortasından yararlanmayan yabancı uyruklu kişilerin sağlık hizmeti ücretinin Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinden değil Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesinden (Ek-2A) hesaplanması ve tahsil edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir

b) Genel Sağlık Sigortasından Yararlanmayan Türk ve Yabancı Uyruklu Hastalara Fiyat Tarifesinin Hatalı Uygulanması veya Ücretsiz Kurum Kodundan İşlem Yapılması

Genel sağlık sigortasından yararlanmayan Türk ve yabancı uyruklu hastalara fiyat tarifesinin hatalı uygulandığı veya ücretsiz kurum kodundan işlem yapıldığı görülmüştür.

Mezkur mevzuat hükümleri uyarınca, sosyal güvenlik kapsamı dışındaki Türk hastalar için Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifi (EK-2), yabancı hastalar için ise Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifi (EK-2A) uygulanması gerektiği ve hiçbir kamu hastanesinde mevzuatta sayılan istisnalar dışında sağlık hizmetlerinin ücretsiz şekilde sunulmasının mümkün olmadığı görülmektedir.

Yapılan denetimlerde, Hastane tarafından sağlık hizmeti verilen sosyal güvencesi olmayan Türk veya yabancılara mevzuatta öngörmediği halde hatalı tarifenin uygulandığı ya da ücret tahakkuk ve tahsilinin yapılmayarak ücretsiz kodlu hasta kategorisine alındığı, böylelikle Hastanenin gelir kaybı riskinin doğduğu görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, tespit edilen bulgulara dayanak teşkil eden hususlara ilişkin, birimler tarafından çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir.

Hastane tarafından sağlık hizmeti verilen sosyal güvencesi olmayan Türk ve yabancı hastalara mevzuatın öngördüğü şekilde fiyat tarifesinin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 7: İlave Ücret Alınamayacak İşlemlerden ve Kişilerden İlave Ücret Alınması

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama Araştırma ve Geliştirme Hastanesi tarafından bazı ilave ücret alınamayacak işlemlerden ve kişilerden ilave ücret alındığı görülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nin "İlave ücret alınmayacak kişiler" başlıklı 1.9.2 maddesinde;

"Aşağıda belirtilen kişilerden hiçbir ilave ücret alınamaz.

a) 1005 sayılı Kanun hükümlerine göre şeref aylığı alan kişiler ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden,

b) 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden,

c) Harp malûlûğü aylığı alanlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamında aylık alanlar ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden,

ç) Tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar; 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle yaralananlar.,

d) 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin onikinci fıkrasında belirtilen kişilerden,

e) 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan kişiler ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden."

"İlave ücret alınmayacak sağlık hizmetler" başlıklı 1.9.3'inci maddesinde;

"Aşağıda belirtilen sağlık hizmetleri için hiçbir ilave ücret alınamaz. Ancak; Yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyesi tarafından verilen 18 yaşını doldurmamış çocuklar hariç olmak üzere; SUT eki EK-2/B ve EK-2/C Listesindeki işitsel implant işlemleri için ilave ücret alınabilir. Ayrıca Yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyesi tarafından verilen SUT'un 2.1.1 numaralı maddesi

kapsamındaki sağlık hizmetleri ve kardiyovasküler cerrahi işlemler için de ilave ücret alınabilir.

a) Acil servislerde verilen ve SUT eki EK-2/B Listesinde yer alan 520.021 kod numaralı “Yeşil alan muayenesi” adı altında Kuruma fatura edilebilen sağlık hizmetleri hariç olmak üzere, acil haller nedeniyle sunulan sağlık hizmetleri,

b) Yoğun bakım hizmetleri,

c) Yanık tedavisi hizmetleri,

ç) Kanser tedavisi (radyoterapi, kemoterapi, radyo izotop tedavileri),

d) Yenidoğana verilen sağlık hizmetleri,

e) Organ, doku ve kök hücre nakillerine ilişkin sağlık hizmetleri,

f) Doğumsal anomaliler için yapılan cerrahi işlemlere yönelik sağlık hizmetleri,

g) Hemodiyaliz tedavileri,

ğ) Kardiyovasküler cerrahi işlemler (İstisnai sağlık hizmetlerinde belirtilen işlemler hariç),

h) SUT eki EK-2/B ve EK-2/C Listesindeki işitsel implant işlemlerinden,

ı) SUT eki EK-2/G Listesinde yer alan işlemler,

i) Pandemi süresince pandemi olgularının tanı ve tedavileri, ile bu işlemlere ilişkin sunulan sağlık hizmetlerinden.”

ifade edilmektedir.

Sağlık Hizmet Sunucuları tarafından sağlanan Sağlık Uygulama Tebliğinde yukarıda belirtilen sağlık hizmetleri ve kişiler için ilave ücret tahsilatının yapılmaması gerekmektedir.

Ancak, Hastane tarafından sağlık Uygulama Tebliği uyarınca, yukarıda ilave ücret alınamayacağı belirtilen Radyonüklid Tedavi, Intraarteriyel Y-90 Mikroküre adlı kanser tedavisi; SUT eki EK-2/G listesinde bulunan "Perkütan Tümör Ablasyon Tedavisi" gibi sağlık hizmetlerinden ve gazi istiklal madalyası verilmiş olan kişiler gibi ilave ücret alınmayacaklar listesinde bulunan kişilerden ilave ücret alındığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, ilave ücret alınmayacak işlemler ve kişiler için yapılan uygulamalarla ilgili gerekli düzenlemeler ve çalışmaların devam ettiği bu süreçte, ilgili kurallar ve düzenlemelere tam uyum sağlanacağı belirtilmiştir.

Hastane tarafından gerçekleştirilen Tebliğde yer alan ilave ücret alınamayacağı belirtilen sağlık hizmetlerinden ve ilave ücret alınamayacağı belirtilen kişilerden ilave ücret alınmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Sayım Fazlası İlaçların Bağış Olarak Kayıtlarının Yapılması

Hastane eczane birimi tarafından servisler ve mini depolarda yapılan denetimlerde tespit edilen sayım fazlası ilaçların bağış adı altında bedelsiz olarak kayıtlarının yapıldığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım fazlası taşınırların girişi" başlıklı 17'nci maddesinde; yapılan sayım sonucunda fazla bulunan taşınırların Varlık İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınacağı, sayım fazlası taşınırların kaydedilmesinde; söz konusu taşınırla aynı nitelikte son bir yıl içinde girişi yapılan taşınır varsa bu değer, aksi hâlde değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek değer esas alınacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede; 2024 yılı içerisinde sayım fazlası olarak tespit edilen 203 farklı ilacın toplam 346 işlemle bağış olarak bedelsiz kayıtlarının yapıldığı anlaşılmıştır. Söz konusu ilaçların içerisinde kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçlar bulunmaktadır. Söz konusu ilaçların stokta görülmemesi suiistimal riskini de beraberinde getirmektedir.

Kamu İdaresi bulguya katılmış olup, ilgili süreçlerin mevzuata uygun şekilde yürütülmesi amacıyla, sayım fazlası olarak giriş yapılan faturaların gerekçeleri ile belgelendirileceği ve yıl içinde periyodik olarak denetleneceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla; eczane birimi tarafından servis ve mini depolarda yapılan denetimin sıklaştırılması ve bu denetimler sonucunda tespit edilen sayım fazlası ilaçların Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 17'nci maddesi çerçevesinde kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Tıbbi Cihazlar Periyodik Bakımı Hizmet Temini İşinde Sorunlar Bulunması

Ventilatör Cihazları Periyodik Bakımı Hizmet Temini İş'i ile Hemodiyaliz Cihazları Periyodik Bakımı Hizmet Temini İşinde sorunlar bulunduğu görülmüştür.

a) Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi Uygun Olmayan Firmaya Ventilator Cihazlarının Bakımının Yaptırılması

Ventilatör Cihazları Periyodik Bakımı Hizmet Temini İş'i'nde Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından yürürlüğe konulan Tıbbi Cihaz Teknik Servis Sağlayıcılarının ve İlgili Teknik Personelin Kaydına İlişkin Hususlar başlıklı 2020/6 sayılı Genelge'de kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık hizmet sunucularının

Genelge kapsamındaki işlere konu hizmet alımlarında, bu hizmeti sunmak isteyen tıbbi cihaz teknik servis sağlayıcılarının “Tıbbi Cihaz Servis İstasyonu” ve ilgili teknik personelin “Teknik Personel” olarak Ürün Takip Sistemi’nde (ÜTS) kayıtlı olma şartını aramaları gerektiği; ek olarak mezkur hizmet alımlarında söz konusu teknik servis sağlayıcılarının faaliyet kapsamına göre Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından yayımlanan “TS 12426 Yetkili Servisler – Tıbbi Cihazlar – Kurallar” standartları kapsamında geçerli “Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi”ne sahip olmaları gerektiği düzenlenmiştir.

“TS 12426 Yetkili Servisler – Tıbbi Cihazlar – Kurallar” standartlarının “4.4 Çalışanlar ile ilgili kurallar” bölümünün 4.4.3 no.lu maddesinde servis teknik elemanlarının A grubu cihazlar için hizmet verdiği cihazların marka ve modeline göre ana firma tarafından öngörülen eğitimleri alması gerektiği; “4.5 Belgelendirme ile ilgili kurallar” bölümünde ise servisin hizmet verdiği cihaz ve/veya cihazlara göre belgelendirileceği, belgelendirme işlemi esnasında düzenlenecek Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesine servisin hizmet verdiği ana firmanın/firmaların tescilli unvanı/unvanları ile hizmet verilen markalar (A ve B grubu cihazlar için ayrıca model de dahil) açıkça yazılması gerektiği düzenlenmiştir. İlgili standardın ekinde yer alan Tıbbi Cihazların Gruplandırılması başlıklı tabloda ise ventilatör cihazlarının A grubu cihaz kategorisinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede; işe ait sözleşme ve teknik şartnamede yukarıda belirtilen Genelge hükümleri uyarınca aranması gereken belgelerin ve kayıtların aranmadığı, yüklenicinin ÜTS’de “Tıbbi Cihaz Servis İstasyonu” olarak kaydının bulunmadığı ayrıca “Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi”ne sahip olmadığı; yüklenicinin, B... Ltd. Şti. ile sözleşme imzaladığı ve tıbbi cihaz bakım işlerinin söz konusu şirket tarafından alt yüklenici olarak yapıldığı tespit edilmiştir. Alt yüklenicinin ÜTS kaydı incelendiğinde ise Tıbbi Cihaz Servis İstasyonu olarak kaydının bulunduğu ancak ihale konusu ventilatör cihazlarına ilişkin olarak ana firma tarafından alt yükleniciye bayilik verilmediği görülmüştür. Diğer taraftan ilgili alt yüklenicinin Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi’nde ihale konusu ventilatör cihazlarının marka ve modelinin bulunmaması sebebiyle söz konusu marka ve modeldeki ventilatör cihazlarına bakım yapma yeterliliğine ve yetkisine sahip olmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında denetim döneminde hizmet yeterlilik belgesine sahip firmaların hizmet verme isteksizliğinin söz konusu olduğu, cihazların bakımlarının aksamaması ve kullanım ömürlerinin kısaltılmaması adına bu belgeye sahip olmayan firmalardan hizmet alımı

yapılmak durumunda kalındığı, tespit edilen hususun piyasanın genel bir sorunu olduğu ve çözümü için gerekli çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.

Ventilatör cihazları hasta sağlığı açısından hayati önemi haiz ekipmanlar olduğu için söz konusu cihazların bakımının yeterliliği bulunan ve bu yeterliliği Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi ile belgelendiren teknik servis sağlayıcıları tarafından yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

b) Ventilatör Cihazların Üreticileri Tarafından 6 ve 12 Aylık Periyodlar Halinde Bakım Yapılması Öngörülmüşken Cihazlara Her Ay Bakım Yaptırılması

Sağlık Bakanlığı TITCK Ürün Takip Sistemi'nde ihale kapsamında periyodik bakımı yaptırılan farklı marka ve modeldeki ventilatör cihazlarının sorgulanması neticesinde; bu cihazların bazılarının 6 aylık bazılarının ise 12 aylık dönemler halinde bakım ve kalibrasyonunun yaptırılmasının üreticileri tarafından öngörüldüğü anlaşılmıştır.

Söz konusu iş kapsamında İdare tarafından düzenlenen Teknik Şartname'de iki farklı marka ve çeşitli modellerde toplam 85 adet ventilatör cihazının bakımının altı ayda bir (yılda iki kez) yapılması öngörülmüşken; sözleşme tasarısında söz konusu cihazların bakımının ayda bir kez olmak üzere, 2024 yılı içerisinde, 11 kez yapılması düzenlenmiştir. Dolayısıyla sözleşme ve teknik şartname arasında bakım periyodu açısından farklılık bulunmaktadır.

Üreticisi tarafından daha uzun periyodlar halinde bakım ve kalibrasyon yapılması öngörülmüşken; ventilatör cihazlarının her birine 2024 yılı içerisinde 11 kez bakım yaptırılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında; Ürün Takip Sistemi (ÜTS) üzerinde tıbbi cihazların bakımına ilişkin belirlenen periyotlar ile Biyomedikal Birimi tarafından hazırlanan teknik şartnamelerde yer alan periyotların uyumlu bir şekilde ilerlemesi için gerekli bilgilendirmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla; tıbbi cihazların bakımına yönelik hizmet alımı yapılırken ilgili cihazların ÜTS üzerinden sorgulanarak üreticileri tarafından öngörülen bakım periyodlarına göre ihale dokümanlarının düzenlenmesi ve bakımların bu periyodlara göre yaptırılması gerekmektedir.

c) Teknik Servis Formlarının İdareye Teslim Edilmemesi

Ventilatör Cihazları Periyodik Bakım İşi'nde cihazların bulunduğu her bir ana bilim dalı ve iki farklı cihaz markasına göre içerikleri değişmek üzere 10 adet Teknik Şartname düzenlenmiştir. Teknik şartnameler incelendiğinde; belirli marka cihazlar için yüklenici firmanın ilgili cihazın marka ve modeline göre temsilcilik veya yetkili servis belgesine sahip olması ya da alt yüklenici olarak temsilcilik veya yetkili servis belgesine sahip olan firma ile sözleşme yapmış olması gerektiği düzenlenmesine rağmen diğer marka cihazlar için düzenlenen teknik şartnamelerde bu yönde bir düzenleme bulunmamaktadır.

Teknik şartnamelerin ortak hükmü olan Servis Hizmetleri başlıklı bölümde ise cihazın bakımını yapan yüklenici firmanın 4 nüshalı Servis Formu ile Hastane Biyomedikal Bölümü tarafından oluşturulacak Teknik Servis Kontrol Formu'nun birlikte düzenleneceği; bu formların birer nüshasının cihazın bulunduğu ilgili birimde kalacağı; birer nüshasının Biyomedikal bölümüne teslim edileceği, birer nüshasının yüklenicide kalacağı, diğer nüshanın ise satın alma birimine teslim edileceği düzenlenmiştir. Ayrıca, nüshalarda yüklenici firma kaşesinin, cihazın bulunduğu ilgili birim yetkilisinin, biyomedikal bölümü teknik elemanının ve yüklenici firma servis elemanının imzalarının bulunması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; her bir hakediş için Teknik Servis Kontrol Formu'nun düzenlendiği ancak M... marka ventilatörlerin bakımını yapan B... Ltd. Şti. tarafından düzenlenmesi gereken servis formlarının biyomedikal servisinde teslim edilmediği ve teslim edilmeyen servis formları ile ilgili olarak tutanak düzenlendiği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan; Hemodiyaliz Cihazları Periyodik Bakım Hizmet Temini İşi'nde ise her bir hakediş için Teknik Servis Kontrol Formu'nun düzenlendiği ancak servis sağlayıcı tarafından yalnızca 4 no.lu hakediş için servis formu düzenlenip İdare'ye teslim edildiği anlaşılmıştır.

Her ne kadar İdare tarafından Teknik Servis Kontrol Formu düzenlenmiş olsa da Teknik Şartname uyarınca düzenlenmesi gereken servis formlarının servis sağlayıcı firma tarafından biyomedikal servisine teslim edilmemesi ihale konusu bakım hizmetinin gerçekleşip gerçekleşmediği hususunda tereddüt oluşturmaktadır.

Kamu İdaresi bulguya katılmış olup, cevabında söz konusu eksikliklerin giderilmesine yönelik gerekli düzenlemelerin yapıldığını ve ilgili süreçlerin iyileştirildiğini ifade etmiştir.

Bu itibarla; teknik şartnamede düzenlenen hususların sözleşme sürecinde dikkate alınarak yüklenicinin söz konusu şartlara uygun faaliyet göstermesinin sağlanması gerekmektedir.

d) Bakım Hizmetinin Alt Yükleniciler Tarafından Yerine Getirilmesi

Ventilatör Cihazları Periyodik Bakım İş'i'ne ait Sözleşme'nin "Alt yüklenicilere ilişkin bilgiler ve sorumluluklar" başlıklı 15'inci maddesinde; işte alt yüklenici çalıştırılmayacağı ve işlerin tamamının yüklenicinin kendisi tarafından yapılacağı düzenlenmiştir.

Bulgumuzun (a) bendinde belirtildiği üzere; ÜTS'de "Tıbbi Cihaz Servis İstasyonu" olarak kaydı bulunmayan ve TSE tarafından düzenlenen "Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi"ne sahip olmayan yüklenici, bakım hizmetlerini gerçekleştirmek üzere iki farklı servis sağlayıcı ile sözleşme imzalamış ve bakım hizmetinin tamamı bu firmalar tarafından yerine getirilmiştir. Söz konusu servis sağlayıcılar yüklenici tarafından İdare'nin onayına sunulmadığı gibi İdare tarafından söz konusu firmaların yeterliliği sorgulanmamıştır. Nitekim servis sağlayıcı firmalardan birisinin Hizmet Yeterlilik Belgesi'nin ilgili marka ve modeldeki ventilatör cihazlarına bakım yapma yetkisini kapsamadığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan; sözleşme tasarısında alt yüklenici çalıştırılmasını yasaklayan düzenleme bulunması nedeniyle ihale dokümanını indiren istekli olabilecek firmaların teklif vermeme ihtimali de bulunmaktadır. Nitekim yedi şirket tarafından ihale dokümanı indirilmişken yalnızca yüklenici tarafından teklif verilmiştir.

Kamu İdaresi bulguya katılmış olup, cevabında yapılacak tüm ihalelerde teknik şartnamelerde rekabet ortamı sağlanarak katılımın geniş tutulmasına özen gösterileceğini ve kamu yararının gözetileceğini ifade etmiştir.

Bu itibarla; sözleşmede alt yüklenici çalıştırılmasını yasaklayan düzenleme bulunması halinde bu hususun sözleşme süresince İdare tarafından takip edilmesi gerekmektedir.

e) Teknik Şartnamede Belirtilmesine Rağmen Yeterliliği Gösterir Belgelerin Teklif Ekinde Sunulmaması

Hemodiyaliz Cihazları Periyodik Bakım İş'i ait Teknik Şartname'nin Teklif Dosyasında İstenecek Belgeler başlıklı bölümünde istekliye veya yetki aldığı firmaya ait TSE'nin "Hizmet

Yeterlilik Belgesi” veya ilgili cihazın marka ve modeline göre temsilcilik veya Yetkili Servis Belgesi veya ilgili cihazın marka ve modeline göre eğitim sertifikasının teklif ekinde idareye sunulması gerektiği düzenlenmesine rağmen yüklenici tarafından bu belgeler sunulmamasına rağmen teklifin kabul edildiği görülmüştür.

Yeterliliğe ilişkin söz konusu belgelerin teklif dosyası ekinde İdare’ye sunulmadığına ilişkin olarak İdare tarafından 10.01.2025 tarihinde tutanak tutulmuştur. Bu çerçevede söz konusu cihazlara bakım yapma yeterliliğine sahip olduğunu belgelendirmeyen isteklinin teklifi kabul edilerek bakım işi söz konusu firmaya yaptırılmıştır.

Kamu İdaresi bulguya katılmış olup, cevabında isteklilerin, yeterliliğe ilişkin olarak teknik şartnamede istenilen belgeleri teklif dosyası ekinde İdare’ye sunup sunulmadığı hususunun titizlikle kontrol edileceğini ve sözleşmenin de bu doğrultuda yapılacağını ifade etmiştir.

Bu itibarla; isteklilerin, yeterliliğe ilişkin olarak sözleşme ve teknik şartnameye konulan düzenlemelere uygun belgeleri teklif dosyası ekinde İdare’ye sunup sunmadığının kontrol edilmesi, belgelendirme yapılmaması durumunda tekliflerin kabul edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 10: Yaklaşık Maliyet Belirlenirken Herhangi Bir Gerekçe Gösterilmeden Farklı Uygulamalar Yapılması

Hastane bünyesinde yapılan alımlarda yaklaşık maliyet tespit edilirken ihale veya ihale kalemleri özelinde herhangi bir gerekçe belirtilmeden farklı yaklaşık hesaplama yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “Yaklaşık maliyetin hesaplanması” başlıklı 8’inci maddesinde; idarelerin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında; alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini isteyeceği; ancak, idarelerin, gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturalarını değerlendirmeye almayacağı düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, idarelerin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında kullanılan her tür bilgi ve belgeye hesap cetveli ekinde yer vereceği ve değerlendirmeye alınmayan fiyat bildirimlerinin değerlendirmeye alınmama gerekçelerinin de hesap cetvelinde gösterileceği belirtilmiştir. Aynı maddede idarelerin kamu kurum ve kuruluşlarından, piyasada alım konusu malı üreten ya da

pazarlayan gerçek ve tüzel kişilerden, Bütçe Uygulama Talimatlarından ve/veya Sağlık Uygulama Tebliğlerinden elde ettiği fiyatları kullanarak ya da alım konusu mal ile ilgili daha önceki dönemlerde alım yapılmış ise bu alımlarda ortaya çıkan sözleşme bedellerini çeşitli değerlendirme yöntemlerine tabi tutarak yaklaşık maliyeti hesaplayabileceği hüküm altına alınmıştır. İdarelerin bu yöntemlerin birini, birkaçını ya da tamamını kullanması mümkün bulunmaktadır.

2024 yılında gerçekleştirilen alımların incelenmesi neticesinde; yaklaşık maliyet tespit yöntemi olarak en düşük fiyat, ortalama fiyat ve son alım fiyatı esas alındıktan sonra bu hesaplama sonuçlarının büyük bir çoğunluğuna, gerekçe belirtilmeksizin toplam 992 işlem için 50 farklı hesaplama yöntemiyle, %1 ila %35 oranında eksiltme yapılarak ya da %2 ila %20 oranında artırım uygulanarak yaklaşık maliyetin tespit edildiği anlaşılmıştır.

Yaklaşık maliyete ilişkin hesaplama yapılırken en düşük fiyat veya ortalama fiyata, hangi gerekçeye istinaden yapıldığı belirtilmeksizin, %35'e varan oranlarda eksiltme yapılması sonucunda 2024 yılı içerisinde yaklaşık maliyetin üzerinde olan teklifler için toplam 4.332.816,29 TL tutarında ödeme yapıldığı anlaşılmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler" başlıklı 16.3 no.lu maddesinde; ihale komisyonunun, yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen herhangi bir husus olup olmadığını, yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncellemenin doğru yapıp yapılmadığını ve verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtıp yansıtmadığını sorgulayarak teklifler kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edebileceği ancak bu durumda sorumluluğun idareye ait olacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede; yukarıdaki mevzuat hükmünde belirtilen hususlara yönelik bir çalışma yapılmadığı, yapılmış olsa bile bu çalışmaların sonuçlarının yaklaşık maliyet hesap cetveline dercedilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulguya katılmış olup, cevabında yaklaşık maliyet belirlerken, mal veya hizmet alımlarında Ticaret Odası'ndan alınan bilgiler, ilgili firmaların teklifleri ve Türkiye genelindeki güncel, sonuçlanmış ihalelerden elde edilen piyasa rayiç fiyatları dikkate alınarak ve kamu yararı gözetilerek özenle belirleme yapılacağını ifade etmiştir.

Bu itibarla; yaklaşık maliyet hesaplaması yapılırken yaklaşık maliyet hesaplama yönteminin gerekçeleriyle belirtilmesi ve yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilmesi durumunda da gerekli sorgulamaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Görev, Yetki ve Sorumlulukların Belirlenmemesi Sonucunda Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezinin (Hastane) İdari ve Mali İşleyişinde Sorunlar Bulunması

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezine (Hastane) ilişkin olarak görev, yetki ve sorumlulukların belirlendiği yönetmelik düzeyinde hukuki düzenleme bulunmadığı; Tıp Fakültesi Dekanlığının Hastanenin idari ve mali işleyişi içerisinde bazı durumlarda onay makamı olarak işlem tesis ettiği ve Hastanenin organizasyon şemasının oluşturulmadığı, iş tanımları ve iş akışlarının belirlenmediği görülmüştür.

a. Hastanenin Yönetim ve Organizasyon Yapısına İlişkin Yönetmelik Bulunmaması

İstanbul Üniversitesi hastanelerinin yönetim ve organizasyon yapısı ile yönetim organları, yönetim organlarının görevleri ve çalışma şekline ilişkin hükümleri içeren ve 07.07.2012 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İstanbul Üniversitesi Hastaneleri Yönetmeliği, 11.01.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu tarihten itibaren Hastanenin yönetim ve organizasyon yapısı ile idari işleyişine ilişkin olarak herhangi bir hukuki düzenleme yürürlüğe konulmamıştır. Bu durum, Hastanenin idari işleyişinde belirsizliklere yol açtığı gibi Hastane ile Tıp Fakültesi Dekanlığı arasında görev ve yetki karmaşasına da sebebiyet vermektedir.

Dolayısıyla, Hastane’nin işleyişine ilişkin görev, yetki ve sorumlulukları net bir şekilde tanımlamak ve sürdürülebilir bir yönetim anlayışını hayata geçirmek amacıyla yönetmelik düzeyinde bir hukuki düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

b. Tıp Fakültesi Dekanlığının Hastanenin İdari ve Mali İşleyişi İçerisinde Bazı Durumlarda Onay Makamı Olarak İşlem Tesis Etmesi

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun Dekan başlıklı 16’ncı maddesinin (b) bendinde Dekan’ın görev, yetki ve sorumlulukları arasında fakülte birimleri arasında düzenli çalışmayı sağlamak, fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını gerekçesi ile birlikte rektörlüğe bildirmek,

fakülte bütçesi ile ilgili öneriyi fakülte yönetim kurulunun da görüşünü aldıktan sonra rektörlüğe sunmak hususları sayılmış ve eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayını faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında rektöre karşı birinci derecede sorumlu olduğu düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılabacağı üzere; Dekanın görev, yetki ve sorumluluk alanları üst amiri konumunda olduğu fakülte ile sınırlıdır.

Ancak yapılan incelemede, Tıp Fakültesi Dekanı'nın Hastanenin idari işleyişi içerisinde tekemmül ettirilmesi gereken ve mali sonuç doğuran bazı işlemlerde onay mercii olarak karar verdiği; Tıp Fakültesi personelinin de Hastane'nin bazı karar alma süreçlerine dahil olduğu görülmüştür.

Örneğin; Taşınır Kayıt Yetkilisi ve Eczane Mesul Müdürlük görevlerine yapılan personel atamalarında Başhekimlik tarafından görevlendirme yazılarının uygun görüş için Dekanlık makamına sunulduğu Dekanlık Makamının uygun görüşünün ardından görevlendirmelerin gerçekleştiği tespit edilmiştir. Ayrıca; yüklenicilere yapılacak ödemelerin öncelik sıralamasına karar verilen toplantılara Tıp Fakültesi Sekreteri'nin de katıldığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan; İstanbul Üniversitesi 2024 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nda yer alan organizasyon şemasına göre; İstanbul Tıp Fakültesinin, "Fakülteler" başlığı altında, Hastanenin (Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi) ise "Uygulama ve Araştırma Merkezleri" başlığı altında doğrudan Rektörlük Makamına bağlı olduğu görülmektedir. Bu çerçevede; İstanbul Üniversitesi idari teşkilatı içerisinde iki ayrı idari birim olan Hastane ile Tıp Fakültesi Dekanlığı arasında hiyerarşik bir ilişki bulunmadığı gibi, Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü (Hastane Başhekimliği) ile Tıp Fakültesi Dekanı arasında da astlık-üstlük ilişkisi bulunmamaktadır. Akademik personel açısından bir geçişkenlik söz konusu olsa da ilgili personel sağlık hizmetinin verilmesi açısından Hastane'ye, eğitim faaliyetleri açısından ise Tıp Fakültesi Dekanlığı'na bağlı olarak görev ifa etmektedir.

Bu itibarla; Hastanenin idari ve mali işleyişine dönük kararların Tıp Fakültesi Dekanlığı onayına sunulmaması ve ilgili karar alma süreçlerine Fakülte Dekanlığı personelinin katılmaması gerekmektedir.

c. Organizasyon Şemasının Oluşturulmaması, İş Tanımları ile İş Akışlarının Belirlenmemesi

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nin “Misyon, organizasyon yapısı ve görevler” başlıklı 2 no.lu standardına göre;

İdarenin misyonunun yazılı olarak belirlenmesi, duyurulması ve personel tarafından benimsenmesinin sağlanması; misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerince yürütülecek görevlerin yazılı olarak tanımlanması ve duyurulması; idare birimlerinde personelin görevlerini ve bu görevlere ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesi oluşturulması ve personele bildirilmesi; idarenin ve birimlerinin teşkilat şeması olması ve buna bağlı olarak fonksiyonel görev dağılımının belirlenmesi; idarenin ve birimlerinin organizasyon yapısının temel yetki ve sorumluluk dağılımı, hesap verebilirlik ve uygun raporlama ilişkisini gösterecek şekilde olması; idarenin yöneticilerinin faaliyetlerin yürütülmesinde hassas görevlere ilişkin prosedürleri belirlemesi ve bunları personele duyurması gerektiği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, yukarıda detayı verilen hususlara yönelik olarak Hastane tarafından bir çalışma yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi bulguya katılmış olup, cevabında hastane yönetim organlarında mevzuata uygun düzenlemeler yapılmakta olduğunu, gerekli yönetmeliklerin hazırlandığını ve yayımlanmasının beklendiği ifade etmiştir.

Bu itibarla; Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uyum sağlamak açısından gerekli çalışmaların tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 12: Firma Ödemelerinde Sorunlar Bulunması

2024 yılında yapılan yüklenici firma ödemelerinin incelenmesi neticesinde; öncelikli ödeme kapsamında olmayan firma ödemelerinin bu kapsamda yapıldığı, bazı firmalara öncelik tanınmak suretiyle erken ödeme yapıldığı ve firma ödemelerine ilişkin bazı yazıların eklerinde liste bulunmadığı, ayrıca ekli listelerin bazılarının ise imzasız olarak Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğüne gönderilerek ödeme yapıldığı görülmüştür.

a. Öncelikli Ödeme Kapsamında Olmayan Bazı Firma Ödemelerinin Bu Kapsamda Gerçekleştirilmesi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar” başlıklı 34’üncü maddesinde; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği; ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeyle bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verileceği düzenlemesi yer almaktadır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Ödemelerin yapılmasında öncelik” başlıklı 22’nci maddesinde ise; işletmelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması hâlinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği; ancak, bu ödemelerin yapılmasında sırasıyla;

- a) Katkı payları hariç olmak üzere özlük haklarına ilişkin ödemelere,
 - b) Kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara,
 - c) Çeşidine bakılmaksızın Bakanlıkça belirlenen tutarın altındaki giderlere ilişkin ödemelere,
 - ç) İhalesi yapılan temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, güvenlik, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmet alımları gibi yoğun emek gerektiren, düzenli ve kesintisiz yürütülmesi gereken hizmetlere ilişkin ödemelere,
 - d) Mevzuatları gereği döner sermaye gelirlerinden; personele yapılacak ek ödeme, katkı payı gibi ödemelere,
- öncelik verileceği düzenlenmiştir.

Diğer taraftan Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 30.12.2022 tarih ve 1799300 sayılı yazısında ise; ödeme planı yapılırken idarelerince kesintisiz ve ertelenemez nitelikte olduğuna karar verilen mal ve hizmet alımları ile kan ve kan ürünleri bedellerine ilişkin borçlar, hizmete yönelik kira giderleri, tüp gaz, oksijen ile tıbbi görüntüleme

ve laboratuvar hizmetleri de yukarıda belirtilen Yönetmelik'in 22'nci maddesinin (ç) bendi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; 2024 yılı içerisinde, ilgili Yönetmelik'in 22'nci maddesinin (ç) bendi kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmayan bazı mal alımlarına ilişkin firma ödemelerinin bu kapsamda gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Dönemsel olarak yapılan firma ödemelerinin üst yazılarında bu ödemelerin tamamının öncelikli ödeme kapsamında olduğu belirtilmesine rağmen ilgili yazı eki listelerde mevcut firma ödemelerinin temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, güvenlik, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmet alımları gibi yoğun emek gerektiren, düzenli ve kesintisiz yürütülmesi gereken hizmetler olmadığı bu ödemelerin birçoğunun mal alımına ilişkin olduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi bulgunun bu bölümüne katılmış olup, cevabında ihale süreciyle tahakkuk süreci ve Ödeme Planı listesi için birimlerin birbirinden ayrıldığını ve bu sürecin takibinin yeni oluşturulan birim tarafından yapılacağını, firma temsilcileriyle doğrudan ve sürekli temas kurma ihtimalini ortadan kaldırmak için çeşitli düzenlemeler yapıldığını ifade etmiştir.

Bu itibarla; hangi mal ve hizmet alımlarının kesintisiz ve sürekli olduğuna karar verilerek, ilgili Yönetmelik'in 22'nci maddesinin (ç) bendi kapsamında öncelikli ödeme kapsamına alınması mümkün olmayan firma ödemelerinin muhasebe kayıtlarına alınış sırasına göre ödenmesi gerekmektedir. .

b. Bazı Firmalara Öncelik Tanınmak Suretiyle Erken Ödeme Yapılması

Muaccel hale gelmiş firma borçları mevcutken, öncelikli ödeme kapsamında olmayan bazı firma ödemelerinin muhasebe kayıtlarına alındığı gün yapıldığı, bazı firmalara ortalama ödeme gün sayısının altında yüksek tutarlı ödemelerin yapıldığı, ayrıca bazı firmalara ise ortalama ödeme gün sayısının üzerinde ve vadeye yakın tarihlerde ödemelerin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Hastane tarafından yapılan alımlarda ödemelerin 270 gün içerisinde yapılmasına ilişkin düzenleme 16.07.2024 tarih ve 36 no.lu Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile değiştirilmiş ve bu tarihten itibaren ödemelerin 90 gün içerisinde yapılacağı karara bağlanmıştır.

2024 yılı içerisinde yapılan firma ödemelerinde ortalama ödeme gün sayısı 113 gün iken, öncelikli ödeme kapsamında olmayan mal alımlarına ilişkin 5.600.899,42 TL tutarındaki bazı firma ödemeleri, muhasebe kayıtlarına alındığı gün gerçekleştirilmiştir. Ayrıca; toplam

26.535.446,43 TL tutarındaki firma ödemeleri ise muhasebe kayıtlarına alındığı tarihten itibaren ilk on gün içerisinde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan; 4 farklı firmaya ortalama 40 gün içerisinde toplam 80.746.415,20 TL tutarında ödeme yapıldığı; aynı firmaya ortalama 47 günlük ödeme süresi içinde 5 farklı fatura için toplam 43.607.502,80 TL tutarında ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. Buna mukabil, ortalama ödeme süresi 261 gün olan 10 farklı firmaya yapılan ödemelerin toplam tutarının ise 53.189.554,39 TL olduğu anlaşılmıştır.

Kamu idaresi bulgunun bu bölümüne katılmış olup, cevabında bundan sonraki süreçlerde bu tür durumlara yer verilmeyeceğini ve sürecin doğru bir şekilde ilerlemesi için Ön Mali Kontrol ve Raporlama Birimi kurulduğunu ifade etmiştir.

Bu itibarla; öncelikli ödeme kapsamında bulunmayan firma ödemelerinin muhasebe kaydına alınış sırasına göre ödenmesi, muaccel hale gelmiş firma borçları varken henüz vadesi dolmamış firma borçlarının ödenmemesi ve belirli firmalara herhangi bir gerekçe bulunmaksızın öncelikli ödeme yapılmaması gerekmektedir.

c. Firma Ödemelerine İlişkin Yazıların Eklerinde Liste Bulunmaması

Saymanlığa gönderilen toplu ödeme ve firmaya özel ödeme yazılarının; “(...) *Ekli listedeki firmalara ait faturaların “ç” maddesinin hükmünce ödenmesi hususunda gereğini arz ederim.*” şeklinde Harcama Yetkilisi’nin imzasına sunulduğu, ancak bu yazıların bazılarının ekinde herhangi bir evrak veya listenin bulunmadığı, bazı toplu ödeme yazılarının ekinde liste bulunsa dahi bu listelerin Harcama Yetkilisi tarafından imzalanmadığı ve Saymanlıkça elden teslim alınan ödeme yazılarının personel tarafından tarih yazılarak imzalandığı ancak eklerin teslim alındığına ilişkin bir imzanın olmadığı görülmüştür.

2024 yılında yapılan firma ödemelerine ilişkin yazıların Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) üzerinden yapılan incelemesi sonucunda; 5 adet toplu firma ödeme yazısına ilişkin ek listenin EBYS’ye kaydedilmediği, 3 adet ödeme yazısı eki listenin Harcama Yetkilisi tarafından imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu firma ödemelerine ilişkin ek listelerin EBYS’ye eklenmemesi ya da eklenen listelerin imzalanmaması söz konusu listelerin değiştirilmesi ihtimalini artırmakta ve firma ödemelerini suiistimale açık bir hale getirmektedir.

Kamu İdaresi bulgunun bu bölümüne de katılmış olup, cevabında geçmişte yaşanan süreç aksaklarının dikkatle incelendiğini ve bu konuda gereken tedbirlerin alındığını ifade etmiştir.

Bu itibarla; firma ödemelerinin tamamının öncelikli ödeme kapsamında değerlendirilmemesi, toplu ödeme yazılarının eklerinin EBYS’de yer alması ve söz konusu yazılarının eklerinin Harcama Yetkilisince imzalanması gerekmektedir.

BULGU 13: Nöbet Günlerinde Öğretim Elemanları Dışındaki Personele Mesai Dışı Ödemenin Yapılması ve Bu Konuda Sistemsel Kontrolün Sağlanamaması

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde öğretim elemanları dışındaki personele, örneklem şeklinde yapılan incelemelerde nöbet günlerinde gerçekleştirilen işlemler için mesai dışı tahakkuk edilmesinin mümkün olduğu, bunu engellemek için her hangi bir sistemin kurulmadığı bunun sonucu hatalı ödeme riskinin mevcut olduğu görülmüştür.

18.02.2011 tarihli 27850 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinin (o) fıkrasında; mesai dışı çalışma, mesai saatleri içinde yapılan çalışmalar ile nöbet hizmetleri hariç olmak üzere, hizmet çeşitleri ve sınırları yönetim kurullarınca belirlenen çalışma; (ö) fıkrasında ise; mesai dışı gelir, ilgili mevzuatı uyarınca tespit edilen çalışma saatleri dışında ve hafta sonu ve resmi tatillerde elde edilen gelir olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca, aynı Yönetmeliğin “Dağıtım Esasları” başlıklı 5’inci maddesinin 11’inci fıkrasında; öğretim elemanı (araştırma görevlisi hariç) dışındaki ve Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları kapsamındaki personele nöbet hizmetleri hariç olmak üzere mesai dışı çalışılan her bir saat için (A) puanının %1’ine kadar yönetim kurulu kararıyla ek puan verilir. Bu puan, yönetim kurullarınca belirlenen ek ödeme oranının %20’sinden fazla olamaz hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, Hastane tarafından öğretim elemanı harici personele nöbet hizmetleri hariç olmak üzere mesai dışı çalışmaları karşılığı olarak mevzuatın öngördüğü şekilde ek ödeme alabilmektedir.

Ancak, Hastane tarafından, öğretim elemanları için sistemsel olarak ameliyata girişlerinin yapıldığı, ancak ameliyat ekibi ve listesinin ise sisteme eklenmediği ve manuel

olarak takibinin yapılabildiği, bu nedenle nöbet günlerinde hakketmediği halde ameliyat ekibine mesai dışı gelir olarak ödemelerin yapılma riskinin olduğu görülmüştür. Örneklem şeklinde yapılan incelemede, öğretim elemanları dışındaki personelin nöbet günlerinde gerçekleştirdikleri hizmetler için mesai dışı kayıtlarının da yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, öğretim üyesi dışındaki personele mesai dışı ilave ücret ödemesinden pay verilmesinin 2547 sayılı Kanunun 58 maddesinin b fıkrasının 2 paragrafına göre ve yönetim kurulunun belirlediği esaslara göre ödenmekte olduğu, nöbet günlerinde mesai dışı hizmeti veren personelin kontrolünün manuel olarak yapıldığı, nöbet gününe denk gelen mesai dışı işlemi bulunması halinde ise mesai dışı ödemesinin yapılmadığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi nöbet günlerinde mesai dışı hizmeti veren personelin eğer nöbet gününe denk gelen mesai dışı işlemi bulunması halinde ise mesai dışı ödemesinin yapılmadığı belirtilmiş olmakla birlikte, ifadelerinde de görüldüğü gibi manuel yapılan kontrolün sağlıklı olamayacağı ve yapılan denetimlerimizde öğretim üyesi hariç personele nöbet günlerinde mesai dışı ödemelerin yapıldığına ilişkin örneklerle rastlanmış ve bu nedenle söz konusu husus bulgu konusu edilmiştir.

Öğretim elemanları dışındaki personele nöbet günlerinde gerçekleştirdikleri hizmetleri mesai dışı hizmet kapsamında değerlendirilemeyeceği ve bunu engellemek için öğretim üyesi harici personelin nöbet ve mesai dışı bilgilerinin sisteme girişlerinin yapılması böylelikle bu konuda sistemsel kontrol sağlanmalıdır.

BULGU 14: Öğretim Üyelerinin Gelir Getirici Katkılarının Hesaplanmasında Sistematik Hataların Bulunması

Bizzat öğretim üyesi tarafından işlem gerçekleştirildiğinde hesaplanması gereken puanın öğretim üyesinin izinli ve raporlu olduğu dönemde hesaplandığı, tahsil edilmeyen hizmetler için hocalara b puanı verildiği, faturalandırılmayan hizmetler için doktorlara b puanı verildiği, SGK dan red edilmesi nedeniyle tahsilatı yapılmamış hizmetler için doktorlara b puanı verildiği, Sağlık Uygulama Tebliğinde veya Kamu Fiyat Tarifesinde yer almayan hizmetler için doktorlara b puanı verildiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Döner sermaye” başlıklı 58’inci maddesi (c) fıkrasında tıp ve diş hekimliği fakülteleri ile sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinin hesabında toplanan döner sermaye gelirleri bakiyesinden, bu yerlerde; gelir getiren görevlerde çalışan öğretim üyesi ve öğretim görevlilerine, bu yerlerde görevli olmakla birlikte gelire

katkısı olmayan öğretim üyesi ve öğretim görevlilerine, diğer öğretim elemanlarına, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel ile aynı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre sözleşmeli olarak çalışan personele ek ödeme yapılacağı hükme bağlanmıştır.

2547 sayılı Kanunun 58'inci maddesi (h) ve (i) fıkralarına dayanılarak Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanarak 18.02.2011 tarih ve 27850 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesine göre Yönetmelik'in amacı, yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak yapılacak ek ödeme oranları ile bu ödemelerin usul ve esaslarını belirlemektir.

Anılan Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde; döner sermaye gelirlerinden öğretim elemanları ve diğer personele dağıtılacak ek ödemeler, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara ve oranlara uygun olarak yetkili kurullara tanınan yetki çerçevesinde birimler veya alt birimler bazında yapılacağı, yapılacak ek ödemeye esas katkı oranlarının belirlenmesinde 5'inci maddede belirlenen; kurumsal katkı puanı (A puanı), bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı), eğitim-öğretim faaliyeti puanı (C puanı), bilimsel faaliyet puanı (D puanı) ve diğer faaliyetler puanı (E puanı) esas alınacağı, Kanunun 58'inci maddesinin (c) fıkrası kapsamında bulunan birimlerde söz konusu puanların tamamının kullanılacağı, ek ödemenin, personele fiilen hizmete katkı sağladığı sürece verilebileceği,

Mezkur Yönetmelik'in "Dağıtım esasları" başlıklı 5'inci maddesinde ise, bireysel gelir getirici faaliyet puanının (B); kurum içinde bireysel gelir getirici faaliyetlerden dolayı alınan mesai içi (B1), mesai dışı ilave ücret alınmayan (B2) ve mesai dışı ilave ücret alınan (B3) puanlarının toplamından oluştuğu, her bir döner sermaye birimi için Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan "Gelir Getirici Faaliyet Cetveli"ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanların kullanılarak hesaplanacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Hastanenin hesabında toplanan döner sermaye gelirleri bakiyesinden bu yerlerde çalışanlara ek ödeme yapılabilmesi için bu yerlerde görevli olarak fiilen çalışılması gerektiği, sağlık uygulama ve araştırma merkezinde ek ödeme dağıtılmasında A, B, C, D ve E puanlarının tamamının kullanılacağı, Bireysel gelir getirici faaliyet puanının (B); kurum içinde bireysel gelir getirici faaliyetlerden dolayı alınan mesai içi (B1), mesai dışı ilave ücret alınmayan (B2) ve mesai dışı

ilave ücret alınan (B3) puanlarının toplamından oluştuğu, B puanının ise Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanlar kullanılarak hesaplanacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Hastane bilişim sistemiyle birlikte Hastane ek ödeme dağıtılması süreci incelendiğinde sistematik olarak,

- tahsil edilmeyen sağlık hizmetleri için hocalara b puanı verildiği,
- faturalandırılmayan sağlık hizmetleri için doktorlara b puanı verildiği,
- Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından red edilmesi nedeniyle tahsilatı yapılmamış hizmetler için doktorlara b puanı verildiği,
- Sağlık Uygulama Tebliğinde yer almayan hizmetler için doktorlara b puanı verildiği
- Bizzat öğretim üyesi tarafından muayene işlemi gerçekleştirildiğinde hesaplanması gereken b puanının öğretim üyesinin izinli ve raporlu olduğu dönemde hesaplandığı,
- Hastane ek ödeme puanlama bilişim sisteminin Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanlar üzerine değil de Kamu Satış Tarifesi ve Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan işlemler üzerinden kurgulandığı veya bazılarında ise bu tarifelerde yer almayan hizmetlere de puanlar atandığı, denetim ve kontrol açısından bilgi eksikliğine sebebiyet verildiği ve Yönetmelik’in 5’inci maddesine aykırılığa sebebiyet verildiği,

hususları tespit edilmiştir.

Öğretim üyelerinin gelir getirici katkılarının mevzuat hükümlerine uygun hesaplanması ve Hastane otomasyon sisteminin gerekli düzeltmelerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, öğretim üyelerinin bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı) hesaplanmasının Hastane Bilgi Yönetim Sisteminden bireysel gelir getirici faaliyet puanının (B puanı) çekilmesi suretiyle yapılmakta olduğunu, sisteminden çekilen bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı) ile hesaplama yapılan bireysel gelir getirici faaliyet puanı arasında herhangi bir fark bulunmadığını ifade etmiştir.

Bulgu konusu edilen husus, Hastane Bilgi Yönetim Sisteminde var olan eksiklikler nedeniyle öğretim üyelerine hatalı B puanı hesaplamalarının yapılmasıdır. Sistemde mevzuatın öngördüğü şekilde öğretim üyelerine B puanlarının hesaplanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 15: Yönetim Kurulu Kararı Olmadan Yüksek Öğretim Kurumunun Hazırladığı Gelir Getirici Faaliyet Cetvelinde Bulunmayan Kodlar Kamu Satış Tarifesi ve Sağlık Uygulama Tebliğinden Hareketle Gelir Getirici Faaliyet Puanlarının Verilmesi

Hastane ek ödeme puanlama bilişim sisteminin Yükseköğretim Kurulunun Gelir Getirici Faaliyet Cetveline göre değil de Kamu Satış Tarifesi ve Sağlık Uygulama Tebliği dikkate alınarak kurgulandığı dolayısıyla üniversite yönetim kurulu kararı olmadan öğretim üyelerine Kamu Satış Tarifesi ve Sağlık Uygulama Tebliği üzerinden gelir getirici faaliyet puanının verilmesine sebebiyet verildiği görülmüştür.

18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in;

“Çeşitli ve Son Hükümler” başlıklı Bölümün “Dağıtım Esasları” başlıklı 5 ‘inci maddesinde;

Genel Sağlık Sigortası kapsamı dışındaki özel sigorta, özel kurum ve benzeri kuruluşlarla bir protokolle belirlenen anlaşma çerçevesinde sunulmuş hizmetlerle ilgili olarak, “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ndeki puanları alınacak ücrete paralel olarak artırmaya yönetim kurulları yetkili olduğu,

Bireysel gelir getirici faaliyet puanının (B); Kurum içinde bireysel gelir getirici faaliyetlerden dolayı alınan mesai içi (B1), mesai dışı ilave ücret alınmayan (B2) ve mesai dışı ilave ücret alınan (B3) puanlarının toplamından oluştuğunu, her bir döner sermaye birimi için Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanlar kullanılarak hesaplanacağı ve bu puanın, “Gelir Getirici Faaliyet Cetveli”ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanların kullanılarak hesaplanacağı,

“Alt düzenlemeler” başlıklı 10’uncu maddesinde ise; Gelir Getirici Faaliyet Cetveli” Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edileceği, bu cetveldeki puanları, % 50 oranında artırmaya veya azaltmaya; işlem için ayrılan süre, emek, maliyet ve risk gibi unsurlar dikkate alınmak kaydıyla, üniversite yönetim kurulları yetkili olduğu, ve gelir getirici faaliyet

cetvelinde bulunmayan işlemlerin puanları, üniversite yönetim kurulları tarafından belirleneceği,

belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, Yükseköğretim Kurumunun hazırladığı Gelir Getirici Faaliyet Cetvelinde bulunmayan işlemlerin puanları ve bu cetvelde yer alan puanların %50'ye kadar arttırmaya üniversite yönetim kurulunun yetkilidir.

Ancak, Hastane tarafından, üniversite yönetim kurulu kararı olmadan, Hastane ek ödeme puanlama bilişim sisteminin Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan "Gelir Getirici Faaliyet Cetveli"ne göre kişinin ürettiği hizmetlerden elde edilen puanlar üzerinden değil de Kamu Satış Tarifesi ve Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan işlemler üzerinden kurgulandığı tespit edilmiştir. 2024 yılı içerisinde, Yükseköğretim Kurulu tarafından yeni Gelir Getirici Faaliyet Cetveli yayınlanmış olmakla birlikte, Hastane tarafından söz konusu cetvelde yer almayan bazı hizmetler için üniversite yönetim kurulu kararı olmadan gelir getirici faaliyet puanı belirlenerek öğretim üyelerine bu puanlar üzerinden hesaplamalar yapılmaya devam edildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, HAGED tetkiklerine YÖK puanı tanımlaması yapıldığının tespit edildiği, ve 2025 yılında yayımlanan genelge gereği, HAGED kodlarımız yürürlükten kaldırıldığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi sadece HAGED kodları için puanların belirlendiğini belirtmiş olsa da, yapılan denetimlerimizde HAGED kodlarına puan tanımlanması dışında 2024 yılı içerisinde YÖK tarafından 06.09.2024 tarihinde yayımlanan "Gelir Getirici Faaliyet Cetveli"nin güncellenmesinden önce ve sonrasında, üniversite yönetim kurulu kararı olmadan gerçekleştirilen hizmetler için puanlar belirlendiği ve bu puanlar üzerinden hesaplamalar yapıldığı görülmüştür.

Mevzuatın öngördüğü şekilde Yükseköğretim Kurulunun yayımlamış olduğu Gelir Getirici Faaliyet Cetvelinin genişletme ve puanı belli oranlarda uygulanmasının üniversite yönetim kurulunun takdir yetkisinde olduğundan, Hastane tarafından bilişim sisteminde uygulanan gelir getirici faaliyet puanlarının yönetim kurulu kararına istinaden belirlenerek uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 16: Mesai Dışı Ödemelerin Dağıtımına ilişkin Esasların Mevzuat Hükümleri Uyarınca Belirlenmemesi

İstanbul Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesine ait mesai dışı ödemelerin dağıtımının akademik personel haricinde A puanı üzerinden belirlenmesi

gerekirken üniversite yönetim kurulu tarafından tahsil edilen mesai dışı ücretlerinin katkısı olan personele doğrudan ödenmesine yönelik karar verildiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58'inci maddesinin h fıkrasında; Öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden dolayı 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 73 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca alınan ilave ücretler döner sermaye işletmesinin ayrı bir hesabında toplanacağı; bu tutardan ayrıca Hazine payı kesintisi ve (b) fıkrası uyarınca kesinti yapılmayacağı; bu şekilde elde edilen gelirin yüzde 50'sinden az ve yüzde 60'ından fazla olmamak üzere üniversite yönetim kurulunca tespit edilecek oranı, mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunan öğretim üyesine, mesai içinde gerçekleştirilen iş miktarı ve çeşidi dikkate alınarak belirlenen toplam performansı aşmamak kaydıyla, ek ödeme matrahının yüzde 950'sini geçmemek üzere her ay ayrıca ödeneceği belirtilmiştir.

Ayrıca, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in

“Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinin ö fıkrasında; Mesai dışı gelir: İlgili mevzuatı uyarınca tespit edilen çalışma saatleri dışında ve hafta sonu ve resmi tatillerde elde edilen geliri,

“Dağıtım Esasları” başlıklı 5'inci maddenin 11'inci fıkrasında; Öğretim elemanı (araştırma görevlisi hariç) dışındaki ve Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları kapsamındaki personele nöbet hizmetleri hariç olmak üzere mesai dışı çalışılan her bir saat için (A) puanının % 1'ine kadar yönetim kurulu kararıyla ek puan verileceği ve bu puan, yönetim kurullarınca belirlenen ek ödeme oranının % 20'sinden fazla olamayacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca, Öğretim elemanı (araştırma görevlisi hariç) dışındaki ve Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları kapsamındaki personele nöbet hizmetleri hariç olmak üzere mesai dışı çalışılan her bir saat için (A) puanının % 1'ine kadar yönetim kurulu kararıyla ek puan verilecek ve bu puan, yönetim kurullarınca belirlenen ek ödeme oranının % 20'sinden fazla olamayacaktır.

Ancak, İstanbul Üniversitesinin 14.02.2023 tarihli Yönetim Kurulu Kararında;

Öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden dolayı alınan ilave ücretler döner sermaye işletmesinin ayrı bir hesabında toplanır. Elde edilen

gelirin, hizmetin tek öğretim üyesi tarafından gerçekleştirilmesi halinde %60'ı; birden çok öğretim üyesinin katılımıyla gerçekleştirilmesi halinde ise % 45'i bizzat işlemi gerçekleştiren öğretim üyesine, % 15'i anestezi hizmetini gerçekleştiren öğretim üyesine ödenmek üzere mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunan öğretim üyesine, ek ödeme matrahının % 950'sini geçmemek üzere her ay ayrıca ödeneceği,

Öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden dolayı alınan ilave ücretlerden elde edilen gelirin %30'u, mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunumuna katkıda bulunan diğer personele, katkıları ve kadro/görev unvan katsayıları oranında tavan ek ödeme oranı karşılığındaki tutarı geçmemek üzere her ay ayrıca ödeneceği,

ifade edilmiş ve bu karar uyarınca, öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden dolayı alınan ilave ücretlerin mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunumuna katkıda bulunan diğer personele doğrudan ödendiği görülmüştür.

Öğretim elemanı (araştırma görevlisi hariç) dışındaki ve Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları kapsamındaki personele nöbet hizmetleri hariç olmak üzere mesai dışı çalışılan her bir saat için (A) puanının % 1'ine kadar yönetim kurulu kararıyla ek puan verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, “Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik”in “Dağıtım Esasları” başlıklı 5. Maddesinin 15 fıkrası uyarınca 5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre alınan ilave ücretlerden, mevzuatta belirlenen öğretim üyelerine ayrılan paydan kalan tutarlarının, 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin (b) fıkrasında belirtilen işler ile (c) fıkrasının ikinci paragrafına uygun olarak fiilen mesai dışında çalışan diğer personele, Üniversite Yönetim Kurullarınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yapılacak ek ödemenin finansmanında kullanılabileceğini belirtmiş ve buna göre Üniversite Yönetim Kurulu “ilave ücretlerden elde edilen gelirin %30'u, mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunumuna katkıda bulunan diğer personele, katkıları ve kadro/görev unvan katsayıları oranında tavan ek ödeme oranı karşılığındaki tutarı geçmemek üzere her ay ayrıca ödeneceği şeklinde usul ve esasları belirlediği ve buna göre işlem tesis ederek ödemelerin yapıldığı ifade etmiştir.

Her ne kadar Kamu İdaresi Yönetmelik'in 5'inci maddesi ve bu hükme istinaden çıkarılan Yönetim Kurulu Kararı kapsamında, tahsil edilen ilave ücretin %30'unun öğretim

üyeleri hariç personele dağıtabileceği belirtilmiş olsa da, Yönetmelik'in "Dağıtım Esasları" başlıklı 5'inci maddenin 11'inci fıkrasında; Öğretim elemanı (araştırma görevlisi hariç) dışındaki ve Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları kapsamındaki personele nöbet hizmetleri hariç olmak üzere mesai dışı çalışılan her bir saat için (A) puanının % 1'ine kadar yönetim kurulu kararıyla ek puan verileceği ve bu puan, yönetim kurullarınca belirlenen ek ödeme oranının % 20'sinden fazla olamayacağı açıkça belirtilmiştir.

Nitekim mezkur hükümler uyarınca, öğretim üyesi hariç personele mesai dışı ödemelerinde ve kullanılmak üzere elde edilen ilave ücretin %30 u ayrılabilir, ancak bu tutarın doğrudan dağıtım yapılmak yerine mesai dışı çalışılan her bir saat için (A) puanının % 1'ine kadar yönetim kurulu kararıyla ek puan verilerek öğretim üyesi hariç mesai dışı çalışan personele dağıtılabilecektir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>